

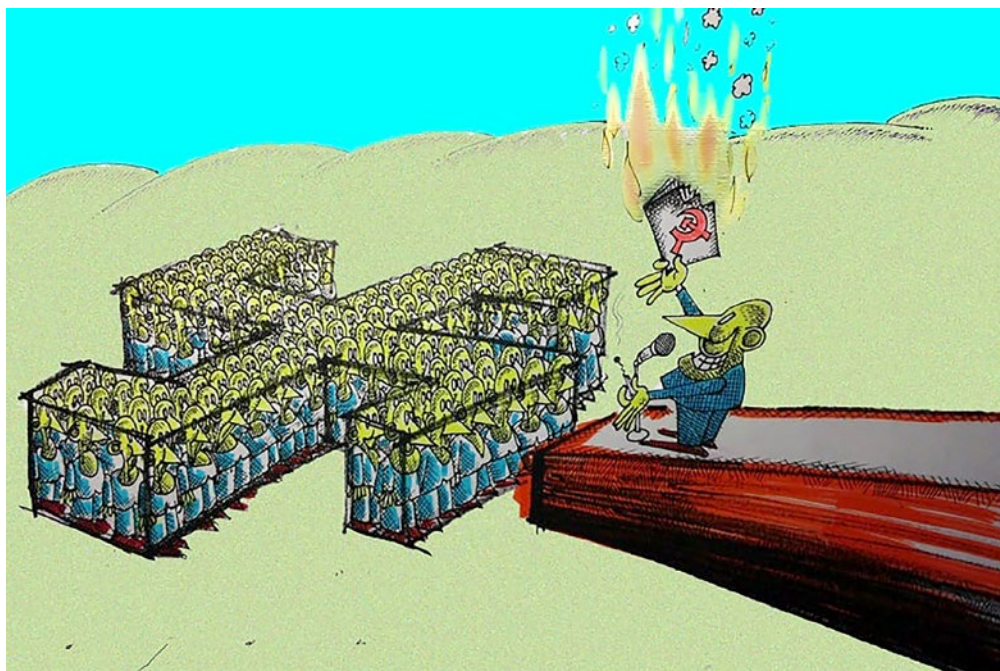
BOŠNJAČKI GLAS

INFORMATIVNO GLASILO BNZH

SVIBANJ/LIPANJ 2026.

BROJ 96

ISSN: 1846-3215

Midhat Ajanović Ajan

RIJEČ UREDNIKA Sejmeni dolaze * **BIJELE TRAKE** 2026 Sonja Kušec Bećirević; Rezak Hukanović * **INTERVJU** Adis Keranović: Naši programi i rad osnažuju položaj Bošnjaka u Hrvatskoj * **DOGAĐANJA KIC BiH** u Zagrebu * **IZLOŽBA** Mario Boccia: "Sarajevo 1992. – 1996. – Najduža opsada" * **SISAK** Festival bošnjačke kulture * **OGNJEN KARABEGOVIĆ** Fotomonografija „Tihi svjedok vremena“ * **DOGAĐANJA** Festival multikulturalnosti u Vodnjanu * **FILM** „Dnevnici mog oca“ redatelja Ade Hasanovića * **"Sufijski put ljubavi"** Mersada Berbera * **RIJEKA** Predstava o pjesniku – pravedniku, šejhu Ilhamiji Žepčaku * **ZAGREB** „Bajramski koncert“ u organizaciji BNZ Zagreba i Zagrebačke županije * **Ansambl BOSANA** "Sevdah u poeziji, poezija u sevdahu" * **ZIJA DIZDAREVIĆ** Život u bosanskoj kasabi *

Trnjanski kresovi

Manifestacija obnovljena prije dvanaest godina, održava se povodom obilježavanja 8. svibnja 1945. kada je od fašističkog i ustaškog terora oslobođen Zagreb. Za one druge, koji sve glasnije zборе, posebno proteklih nekoliko godina, grad je tad bio okupiran. Ovog svibnja, anti antifašistički prosvjednici, smješteni su u ograđeni prostor na zagrebačkom nasipu, dok se nedaleko odvijao antifašistički program.

Ovaj je potpisnik, s ovogodišnjeg obilježavanja 8. svibnja, napravio kratki youtube zapis o paljenju krijesova, čime završava manifestacija i nakratko ostavio otvorenu mogućnost komentara. Iako je to posve marginalno u odnosu na važna zbivanja ovdje i u svijetu, evo što su napisali gledatelji: *Glogov kolac tu jedino pomaže i to dobro zašiljen * Zasto gamad ne ode u Vukovar knin itd gdje je toliko mladost ostavila kosti? Danas bi bili niko i nista od vukova koji bi vladali? O prošlosti ne bih..znam dobro sto su gamadi radili iz okoli brda 4.god. * ODBIJ SOTONO * Bilo bi zgodno provesti biosociološko istraživanje. Richard Lynn bi vrlo brzo povezao IQ sa razvojem društva * Ovi mladi ljudi su indoktrinirani svojim obiteljskim nasljeđem. Neznaju da su njihovi obiteljski korjeni zapravo komunistički, a to nije antifašizam već samo drugo ali isto zlo. Indikativno je da nema ni jedne zastave republike hrvatske * Sve u stilu šamana vatra,bubnjevi samo im fali totem Tito. Žali Bože posjećenih drva za koja se ovi kao bore * taj njihov zlocinac takozvani tito daje ziv on bi njih sve bacijo u prve Jame i rovove rudnike i zazido bi ih kao sto je radijo i 45 * Jad i čemer ŽIVILA HRVATSKA * Bijedno i žalosno i to rade gradskim novcem na njihovu volju bez da ikome polože račune za sve bi trebalo pitati Plenkovića * Bauljaju kao zombiji, prestrašno * Više se ljudi skupi kada nekoga udari auto * "šta nam mogu lanjski snjegovi" * Boli glava od tih njihovih bubnjeva * Šamani. **

<https://www.youtube.com/watch?v=PorppxShzBw>

Posveta djeci ubijenoj u Prijedoru tijekom rata

U sklopu obilježavanja Dana bijelih traka, 102 pjesnika iz Hrvatske, BiH, Slovenije, Srbije i Crne Gore napisalo je isto toliko pjesama. Projekt "102 pjesme za 102 ubijene djece" posveta je djeci ubijenoj u Prijedoru tijekom rata. Dan bijelih traka, sjećanje je na 3.176 ubijenih i nestalih civila Prijedora i njegove okolice, među kojima su i 102 ubijene djece, čija imena i sudbine ostaju trajna opomena i obveza sjećanja. Dan bijelih traka niz godina obilježava se i u Zagrebu predstavljanjima knjiga i okupljanjem na glavnom gradskom trgu. U zbirci "Spomenik u srcu" objedinjene su pjesme kao svojevrsni trajni spomenik i opomena. Ovdje donosimo stihove Sonje Kušec Bećirević i Rezaka Hukanovića.

TVOJ POGLED DRAGI

kako su te krvnički ubili
a ti čarobno lijepa ostala
kao da smrt nije ni znala
da ćeš joj ljepotom prkositi
u očima još svjetlost tinja
na usnama tišina stala
kao posljednji trag dana
što se ne da lako ugasiti
ruke ti još uvijek tople
a svjetlost diše kroz tvoje oči
tvoja nepokorna ljepota
koju ni smrt promijenila nije
kao sjećanje koje ne nestaje
a nikada neće ni moći
jer ostavlja neizbrisiv trag
činilo se da ni smrt nije razumjela
tišinu koja je slijepa
ti si samo prešla u svijet
gdje se mržnji gubi svaki trag
oh, kako su te krvnički ubili
a opet ostala čarobno lijepa
ni tama nije slomila svjetlo u očima
i tvoj pogled dragi

Rezak Hukanović

Pjesmu posvećuje Nermini Bačić,
djevojčici od šest godina koja je ubijena
zajedno sa svojim bratom koji je tada
ima deset

NE LJUTI SE, BOŽE!

Ne ljuti se, Bože, ne zamjeri nam jako,
jer umjesto mrtve djece oplakujemo stablo.
I sama se pitam – zašto je to tako?
Drvo što je palo od udarca oluje
ili dijete malo kad ga monstrum ubije –
što naše suze više zaslužuje?
I ne dijete jedno, nego njih stotine!
I ne jedno, nego tisuće!
Preslabo se bunimo, pretiho čovječanstvo viče!
Odgovor je možda u tom
što je drvo pod naš prozor palo –
grane su mu polomljene, korijenje ga izdalo.
A mislili smo da je vječno
i od nas ljudi mnogo jače.
Slomljeno nam poručuje – živjet ćete i vi kraće!
Strah je dobar, tako kažu,
i još vele da nas boljim čini.
Bar na kratko plemeniti, molimo Ti se u tmini.
Sjetimo se rata, gladi, ubijene djece!
Napišemo li svakom od njih stih samo jedan,
niz stihova naših bit će nepregledan!
Je li zalud ova pjesma ili ima smisla?
U mislima mi Prijedor, Gaza,
Vukovar, Srebrenica...
U mislima mi jedan dječak neobičnog imena –
Bačić Sudbin iz Prijedora,
Sudbin Bačić, sedamnaest godina.
Ubijen je davno i nije bio sam –
s njim, uz njega, ubijeno
njih još sto i jedan.
Eh, sine, kad bi samo znao da svijet nije ništa bolji
i koliko vas danas gine,
od muke bi zaplakao!
Počivaj ondje gdje si sada,
Bog je velik, dat će djeci mira,
dat će djeci spokoj Raja.
A nama grešnicima još poslat će oluja,
da nas pod prozorima, kao opomena,
plaše crne grane na mrtvim stablima.

Sonja Kušec Bećirević

30. 3. 2026. - Bačić Sudbinu i drugoj ubijenoj
djeci Prijedora i cijelog svijeta

Adis Keranović, predsjednik Bošnjačke nacionalne zajednice

Naši programi i rad osnažuju položaj Bošnjaka u Hrvatskoj

Volio bih da BNZH bude mjesto otvorenih vrata, dijaloga, zajedništva i novih ideja, mjesto na koje će svaki Bošnjak u Hrvatskoj gledati kao na svoj dom i svoju zajednicu

Ponosan sam na sve aktivnosti kojima smo čuvali bošnjački identitet, promovirali našu kulturu i gradili mostove suradnje s drugim nacionalnim manjinama i većinskim hrvatskim društvom. Prije svega su to izdavaštvo i informiranje, gdje danas ponosno možemo reći kako iza naše Zajednice stoji jedna mala biblioteka kvalitetne bošnjačke građe, potom naša znanstvena literatura i časopisi, mnogobrojni simpoziji, ali i očuvanje kulture, tradicije i običaja kroz pjesmu sevdalinku, zborove i orkestre te druge kulturne programe.

Profesionalni put ADISA KERANOVIĆA od samih je početaka usko povezan s hitnom medicinom. Nakon završetka studija medicine svoju je karijeru u potpunosti posvetio upravo toj djelatnosti, radeći kroz različite segmente bolničke i izvanbolničke hitne medicinske skrbi. Iskustvo je stjecao na terenu u timovima hitne medicine, a među prvim je liječnicima uključenim u rad helikopterske hitne medicinske službe u RH. Danas svoje znanje i iskustvo primjenjuje kroz rad u Objedinjenom hitnom bolničkom prijemu (OHBP) te u helikopterskoj hitnoj medicinskoj službi.

Tijekom karijere razvijao je interes ne samo za klinički rad već i za organizaciju zdravstvenog sustava, upravljanje te znanstveno

istraživanje. U skladu s tim interesima završio je doktorski studij Biomedicine i zdravstva na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te stekao titulu doktora znanosti iz područja kliničkih medicinskih znanosti, a prije toga je završio poslijediplomski studij iz menadžmenta u zdravstvu i stekao titulu magistra menadžmenta u zdravstvu. Dodatno se stručno usavršavao kroz edukacije i studentske posjete u inozemstvu, među kojima se izdvajaju boravci na Sveučilištu u Bernu i u hitnom prijemu bolnice u Bernu te na Sveučilištu Yale i Yale New Haven Health sustavu. Danas obnaša dužnost posebnog savjetnika ministrice zdravstva za područje hitne medicine.

Iako je profesionalni razvoj važan dio njegova života, najponosniji je na svoju obitelj. Otac je dviju djevojčica, a uz tu životnu ulogu ponosno nosi i uloge supruga, sina, brata i prijatelja. Slobodno vrijeme najradije provodi uz sport, posebno skijanje i tenis, dok među nogometnim klubovima posebno mjesto imaju Dinamo i Manchester United. Uživa u druženjima s obitelji i prijateljima te vjeruje da su zajednički trenuci uz dobru hranu i razgovor među najvrjednijim životnim zadovoljstvima.

Svoj put u bošnjačkoj nacionalnoj manjini započinje upravo kroz djelovanje u Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici u Sisku, gdje od najranijih studentskih dana prepoznaje važnost očuvanja bošnjačkog identiteta, kulture i tradicije. Potaknut vrijednostima koje je ponio iz obitelji, djelovanju roditelja u Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici u Sisku, te svjestan važnosti rada za manjinsku zajednicu, aktivno se uključuje u projekte i aktivnosti usmjerene na jačanje položaja Bošnjaka u Sisku.

Kroz angažman u zajednici razvija osjećaj odgovornosti prema svom narodu, nastojeći doprinosti povezivanju generacija, očuvanju kulturne baštine i promicanju zajedništva među pripadnicima bošnjačke nacionalne manjine. Kasnije, kako ga je život doveo u Zagreb, svoj put nastavlja kroz Bošnjačku nacionalnu zajednicu za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju gdje postaje predsjednikom 2020. godine, a od 2025. obnaša i funkciju predsjednika Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske, najstarije bošnjačke asocijacije na ovim prostorima. Sve to, kako kaže, uspijeva zahvaljujući potpori obitelji i timskom radu unutar zajednice.

Kako cijenate i gledate na dosadašnje više od 33 godine djelovanja i rada zajednice pod sadašnjim imenom Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske (BNZH)?

Kada se vratimo u povijest i pogledamo okolnosti u kojima je zajednica osnovana 1993. godine, mogu samo istaknuti veliko poštovanje. Zamislite u to vrijeme prepoznati potrebu da Bošnjaci u Hrvatskoj imaju instituciju koja će predstavljati njihove interese i čuvati njihov identitet, stoga gajim veliko poštovanje prema ljudima koji su u to vrijeme prepoznali potrebu i imali hrabrosti. To

P

su bila teška vremena, ali upravo tada pokazana je odgovornost i vizija koja je omogućila da BNZH traje više od tri desetljeća.

Na taj put gledam s ponosom jer smo danas najdugovječnija i jedna od aktivnijih bošnjačkih organizacija, ali i sa zahvalnošću prema svim generacijama članova, aktivista i vodstva koji su svojim radom doprinijeli razvoju zajednice. BNZH je kroz godine postala prepoznatljiva institucija bošnjačke manjine u Hrvatskoj, mjesto okupljanja, suradnje i očuvanja naše kulture, tradicije i identiteta.

Kada mi je povjerena odgovornost vođenja zajednice, bio sam svjestan da dolazim na temelje koje su izgradili mnogi prije mene i stoga to smatram čašću, ali i obavezom. Naša je zadaća danas taj temelj dodatno ojačati, ali i prilagoditi novim generacijama i novim vremenima u kojima danas živimo.

4

Postoji li opća ocjena toga kontinuiteta, ali i procjena uspona i padova u organiziranju i provedbi programa BNZH?

Gledajte, u procesu razvoja bilo koje strukture koja djeluje više od trideset godina morate proći kroz različite faze razvoja. Bilo je razdoblja snažnog eksponencijalnog rasta i velikih aktivnosti, ali i izazova koji su pratili društvene, gospodarske i demografske promjene, odnosno promjene sa kojima se susretalo i većinsko stanovništvo, a ne samo manjinska zajednica. Zsigurno su najteži dani bili u samim počecima, zatim u pronalasku prostorija za rad Zajednice, financiranju programa, a sa sličnim izazovima se susrećemo i danas, to su valjda faze koje moramo proći.

B

Ono što smatram najvažnijim jest činjenica da kontinuitet unatoč svim preprekama nikada nije prekinut. Zajednica je uvijek nalazila ljude spremne preuzeti odgovornost i nastaviti rad. Upravo to govori o njezinoj snazi i značaju među Bošnjacima u Hrvatskoj.

Danas imamo priliku učiti iz prethodnih iskustava, zadržati ono što je bilo dobro i stvarati nove sadržaje koji će biti zanimljivi mlađim generacijama, težiti inovacijama. Smatram da se uspjeh ne mjeri samo brojem programa nego i sposobnošću da okupljamo ljude i gradimo osjećaj pripadnosti zajednici. Mišljenja sam da kvaliteta uvijek treba biti ispred kvantitete i to je ključ uspjeha ove Zajednice.

M

Iz dosadašnjeg rada vjerojatno možete izvući neke prijelomne točke i naglaske, čime se BNZH može posebno pohvaliti?

Prije svega, BNZH se može pohvaliti ljudima. Nijedna institucija ne postoji zbog prostora ili dokumenata, nego zbog ljudi koji u nju ulažu svoje vrijeme, znanje i energiju. Radi tih ljudi baziran je na volonterizmu, dobroj volji i želji za očuvanjem našeg identiteta, tradicije i običaja, onoga što jesmo.

Suradnju s prethodnim predsjednicima i članovima vodstva smatram iznimno važnom. Svaka generacija ostavila je svoj trag, a iskustvo ljudi koji su godinama vodili zajednicu može biti od velike pomoći u donošenju odluka danas. U konačnici to su ljudi koji su mene učili raditi i od kojih i danas imam što naučiti.

Ponosan sam na sve aktivnosti kojima smo čuvali bošnjački identitet, promovirali našu kulturu i gradili mostove suradnje s drugim nacionalnim manjinama i većinskim hrvatskim društvom. Prije svega su to izdavaštvo i informiranje, gdje danas ponosno možemo reći kako iza naše Zajednice stoji jedna mala biblioteka kvalitetne bošnjačke građe, potom naša znanstvena literatura i časopisi, mnogobrojni simpoziji, ali i očuvanje kulture, tradicije i običaja kroz pjesmu sevdalinku, zborove i orkestre te druge kulturne programe.

Važno je istaknuti i doprinos brojnih podružnica diljem Hrvatske koje godinama organiziraju kulturne, obrazovne i društvene programe, a sve to sinergijski uvezuje rad BNZH.

Posebno mi je drago kada vidim da se na našim događanjima susreću različite generacije. To je dokaz da zajednica ima budućnost i da ono što radimo ima smisla.

Nemjerljiva je i financijska pomoć radu od strane Savjeta za nacionalne manjine. Koliki udio u tom sufinanciranju programa imaju Bošnjaci u Hrvatskoj?

Savjet za nacionalne manjine ima iznimno važnu ulogu u očuvanju manjinske kulturne autonomije i na tome mu dugujemo zahvalnost. Zahvaljujući toj potpori moguće je provoditi brojne programe iz svih područja koje Savjet prepoznaje i financira, a tiču se kategorija informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija.

Bošnjačke udruge i institucije aktivno sudjeluju u tom sustavu te kroz kvalitetne programe ostvaruju sredstva za svoj rad. Savjet je osigurao sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2026. godini ukupni iznos od 12.486.362 eura, dok je bošnjačkoj nacionalnoj manjini dodijeljeno 929.000 eura. Kriteriji financiranja Savjeta su vrlo jasni i strogi, za nas ponekad ograničavajući, ali ih se moramo pridržavati. Upravo zato, svake godine kada se podnose izvješća i dodjeljuju bodovi za financiranje za sljedeću godinu na osnovu izvješća, BNZH je uvijek u vrhu. Smatram da je najvažnije da ta sredstva budu korištena transparentno, odgovorno i u korist članova zajednice.

Na nama je da i dalje razvijamo kvalitetne projekte koji će opravdati povjerenje koje nam se ukazuje te pokazati da ulažemo u sadržaje koji imaju trajnu vrijednost za zajednicu.

Kakva je suradnja s prethodnim čelnicima i širi li se krug Bošnjaka, posebno mladih, koji se uključuju u rad BNZH?

Suradnju s prethodnim predsjednicima i članovima vodstva smatram iznimno važnom. Svaka generacija ostavila je svoj trag, a iskustvo ljudi koji su godinama vodili zajednicu može biti od velike pomoći u donošenju odluka danas. U konačnici to su ljudi koji

su mene učili raditi i od kojih i danas imam što naučiti, iskustvo ne možete izgubiti.

Osobno nastojim njegovati otvoren odnos prema svima koji žele pridonijeti radu zajednice, bez obzira na generaciju ili funkciju koju su obnašali, ali i bez obzira na to jesu li članovi užeg vodstva ili tek članovi Zajednice. Mislim da zajednica može napredovati samo ako negujemo kulturu međusobnog poštovanja i suradnje, tolerancije i razgovora. Dvije do tri kave riješe svaki problem.

Mladih nedostaje kronično, u svim sustavima, ali mene ipak veseli što posljednjih godina vidim niz mladih ljudi koji pokazuju interes za rad zajednica. Najizraženije je to u Zagrebu gdje imamo miks mladih i iskusnih, a to je najbolje rješenje za organizacije poput BNZH. Trudimo se svakih nekoliko godina pomladiti vodstvo, ali i zadržati naše iskusne koji vrlo često vide ono na što mladima promakne ili ne vide kao izazov.

Naravno, uvijek bismo željeli da je mladih još više, ali vjerujem da upravo kroz nove projekte, edukacije i kulturne sadržaje možemo dodatno potaknuti njihovo uključivanje.

Saborski zastupnik pet nacionalnih manjina Armin Hodžić, poslije dugo vremena, dolazi iz reda Bošnjaka. Koliko to pomaže i u predstavljanju potreba i zastupanju interesa bošnjačke manjine?

Konačno, nakon dugo vremena! Dugo smo djelovali u izazovnim vremenima. Svakako je važno da predstavnik pet nacionalnih manjina dolazi iz reda bošnjačke zajednice, ali naravno da je pri tome važno da njeguje i zastupa i druge nacionalne manjine, što današnji zastupnik i čini.

Ono što je najvažnije, s obzirom na to da dolazi iz reda bošnjačke nacionalne manjine, je da to zasigurno doprinosi većoj vidljivosti tema koje su važne za Bošnjake u Hrvatskoj i omogućuje da se naši interesi još snažnije artikuliraju na nacionalnoj razini. Osim toga, to samo po sebi ima i simboličku vrijednost.

S obzirom da aktivno surađujemo sa zastupnikom Hodžićem, ono što sada vidim je da se u praksi to očituje kroz teme koje se tiču Bošnjaka koje se onda češće i jasnije otvaraju na nacionalnoj razini, lakše se prenose potrebe lokalnih zajednica te postoji veća mogućnost da se na njih reagira kroz institucije. Može se reći da je takva zastupljenost već do sada značajno pridonijela jačanju položaja Bošnjaka, kako kroz političku prisutnost, tako i kroz bolju komunikaciju s državnim institucijama. Otvorila se i mogućnost pozicioniranja kadrova i institucija, jačanja lokalnih sredina, terenskog rada, ali i jačanja onoga što jesmo, našeg identiteta, kulture i običaja.

Naravno, zastupnik predstavlja svih pet nacionalnih manjina i njegova je odgovornost da jednako vodi računa o interesima tih zajednica, a ranije sam naveo da to i čini. Ipak, činjenica da dolazi

Naš najveći cilj u budućnosti je privući nove članove, posebno mlade, te stvoriti sadržaje koji će ih motivirati da aktivno sudjeluju u radu zajednice. Želimo razvijati kulturne i obrazovne programe, jačati suradnju s drugim manjinskim organizacijama, povezivati naše županijske organizacije diljem Hrvatske i biti još prisutniji u javnom životu.

iz bošnjačke zajednice omogućuje i bolju osjetljivost na specifične izazove s kojima se Bošnjaci susreću, što se u određenoj mjeri odražava i na kvalitetu zastupanja.

Za Bošnjake je to zato važan iskorak i prilika, ali i rezultat dugogodišnjeg političkog i društvenog angažmana naše zajednice i njega samoga. U tom smislu, može se reći da je dosadašnji rad u tom kontekstu već donio vidljive pomake i dodatno osnažio položaj Bošnjaka u Hrvatskoj.

Istovremeno, ne smijemo se ulijeniti, već nam to treba biti poticaj da i dalje budemo aktivni, organizirani i uključeni, kako bismo zajedno nastavili jačati našu poziciju i ostvarivati konkretne rezultate u budućnosti.

Kako stoje bošnjačke udruge i asocijacije u odnosu na druge manjine i postoji li neka vrsta usuglašavanja među njima?

Bošnjačka zajednica u Hrvatskoj ima velik broj aktivnih udruga i organizacija koje djeluju u različitim područjima. To pokazuje bogatstvo i raznolikost naše zajednice. Ponekad pojedine organizacije imaju slične projekte i bilo bi ih dobro staviti pod isti krov i zajednički organizirati. Naravno da uvijek postoji prostor za još bolju koordinaciju i zajedničko planiranje. Smatram da nitko ne gubi ako surađujemo, naprotiv – zajedničkim nastupom možemo ostvariti bolje rezultate i kvalitetnije programe. Opet se vraćam na navedeno, bolje manji broj kvalitetnih programa, nego veliki broj formalnih.

Veseli me što među bošnjačkim organizacijama postoji svijest o važnosti međusobnog uvažavanja i suradnje što smo do sada u više navrata pokazali. Upravo na tome želimo graditi buduće projekte i inicijative. BNZH je uvijek pružala ruku suradnje ukoliko je to u interesu bošnjačke zajednice.

Okvirno, koji su planovi za budućnost?

Povratak u obnovljeno sjedište u centru Zagreba za nas ima posebno značenje. To nije samo povratak u prostor, nego povratak na mjesto koje je desetljećima bilo prepoznatljiva adresa okupljanja Bošnjaka. To je kratkoročna budućnost kojoj se nadamo i veselimo.

Ipak, uvijek ističem da zajednicu ne čine zidovi nego ljudi. Naš najveći cilj u budućnosti je privući nove članove, posebno mlade, te stvoriti sadržaje koji će ih motivirati da aktivno sudjeluju u radu zajednice. Želimo razvijati kulturne i obrazovne programe, jačati suradnju s drugim manjinskim organizacijama, povezivati naše županijske organizacije diljem Hrvatske i biti još prisutniji u javnom životu. Volio bih da BNZH bude mjesto otvorenih vrata, dijaloga, zajedništva i novih ideja, mjesto na koje će svaki Bošnjak u Hrvatskoj gledati kao na svoj dom i svoju zajednicu. Ljudi i programi su naša budućnost.

(2. lipnja, 2026.)

29. travnja - Predstavljen roman „Koferaši – olujni pjev“ Edina Krehića

Riječ je o djelu koje kroz sudbine troje umjetnika oblikovanih iskustvom ratova, migracija i profesionalnih izazova otvara prostor za promišljanje odnosa između osobnog identiteta i šireg društvenog konteksta. Njihove priče, koje se razvijaju kroz različite europske sredine, u završnici se simbolički povezuju, gradeći narativ koji istovremeno funkcionira kao intimna ispovijest i šira slika vremena.

U razgovoru o knjizi otvorena su pitanja odnosa umjetnosti i vremena, kao i mjesta umjetnika u okolnostima koje su obilježene promjenama, nesigurnošću i stalnim preispitivanjem pripadnosti. Posebno je istaknuta dimenzija umjetnosti kao prostora u kojem se osobno iskustvo transformira u univerzalno razumljiv izraz.

Dodatnu interpretativnu dimenziju večeri otvorio je **Nihad Kreševljaković**, povjesničar, čiji je pristup ukazao na važnost razumijevanja kulturnih i povijesnih slojeva unutar romana, posebno u kontekstu odnosa između umjetnosti i vremena u kojem nastaje i kojem se obraća.

Edin Krehić, istaknuti je suvremeni bosanskohercegovački pisac, novinar i scenarist.

11. svibnja - Koncert „Harmonija bez granica“ povodom Dana Europe

Ambasada Bosne i Hercegovine u Zagrebu, u suradnji sa Srednjom muzičkom školom iz Sarajeva i Muzičkom školom Zlatka Balokovića iz Zagreba te podršku Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, ureda UNESCO-a u BiH i Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, organizirala je koncert „Harmonija bez granica“ u svečanoj dvorani Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Zagrebu.

Mladi muzičari iz Sarajeva i Zagreba izveli su zajednički umjetnički program kojim su poslali snažnu poruku otvorenosti, suradnje i povezivanja kroz kulturu i obrazovanje. Sljedeći zajednički koncert dviju glazbenih škola planiran je u Sarajevu, 10. lipnja 2026. godine.

25. svibnja - Predstavljena knjiga Nedžada Begovića „Kobajagi knjiga“

O knjizi je govorila promotorica **Asja Kišević**, koja je istaknula književnu i dokumentarističku vrijednost djela, autentičnost Begovićeve izraza te spoj humora, emocije i svakodnevnih životnih priča. Program je dodatno obogaćen glazbenim nastupom mlade umjetnice **Vide Đurković**, sudionice popularnog TV showa „The Voice Kids Hrvatska“, a večer je zaključena neformalnim razgovorom autora s publikom.

„Kobajagi knjiga“ donosi zbirku iskaza ukupno 67 sugovornika različitih profesija i životnih iskustava, od akademika, umjetnika i glumaca, do umirovljenika i ljudi iz svakodnevnog života, nastalih iz susreta i razgovora koje je autor godinama bilježio radeći dokumentarne filmove širom Bosne i Hercegovine. Stoga je knjiga dizajnirana u obliku VHS kazete, jer su te priče i iskazi prvotno snimljeni za televiziju.

Nedžad Begović, redatelj je i scenarist desetaka dugometražnih, kratkih i animiranih filmova te TV serijala. Jedan je od redatelja ratnog dokumentarnog projekta SA-life, za koji je producerska kuća SAGA dobila nagradu Europske filmske akademije FELIX u Berlinu.

(<https://bnzh.hr/2026/05/25/kic-bih-u-zagrebu-predstavljena-knjiga-nedzada-begovica-kobajagi-knjiga/>)

2. lipnja - Koncert u izvedbi polaznika „Muzičkog kampa za mlade virtuoze“

Međunarodni koncert mira i prijateljstva, održali su talentirani mladi muzičari iz Bosne i Hercegovine, polaznici „Muzičkog kampa za mlade virtuoze“ kojeg realizira udruženje „Artes“ u suradnji s Muzičkom akademijom Univerziteta u Sarajevu.

Pred brojnom publikom mladi virtuozi su, pod umjetničkim rukovodstvom profesorice **YeonJu Jeong**, izveli djela klasične muzike, kao i kompozicije autora iz Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Republike Koreje.

4. lipnja – Knjiga priča Rezaka Hukanovića „Da ne čuju zidovi“

O knjizi je, uz autora, govorio novinar i publicist **Dževdet Tuzlić**, dok je muzički dio programa svojim nastupom obogatio kantautor **Ismet Kurtović**.

Knjiga sadrži osam istinitih priča temeljenih na stvarnim osobama i događajima. Kroz priče o obitelji, domovini, prijateljstvu, djetinjstvu i svakodnevnim životnim trenucima, autor nas podsjeća na vrijednosti koje često ostaju skrivene iza velikih povijesnih događaja.

Autor je, predstavljajući svoju novu knjigu, rekao kako je kultura sjećanja dužnost svih onih koji su prošli kroz ratna iskustva. Naglasio je da društvo mora ići naprijed, ali ne smije zaboraviti prošlost i iskustva koja su obilježila živote mnogih ljudi. Pojasnio je da se nova knjiga tematski razlikuje od njegova najpoznatijeg romana “Deseta vrata pakla” koji je svjedočanstvo o logorskim iskustvima i ratnim stradanjima, dok ova tematizira čovjeka i njegovu sposobnost da i u najtežim životnim okolnostima sačuva dobrotu, dostojanstvo i empatiju. Prema njegovim riječima, mržnja se uči, dok su dobrota i humanost univerzalne vrijednosti koje povezuju ljude stoga je nastojao pronaći i zabilježiti ono najbolje u ljudima, ističući da među svim narodima postoje plemeniti pojedinci čije priče zaslužuju da budu ispričane. Zbirka priča predstavlja svojevrсно promišljanje života, sjećanja i unutarnje snage čovjeka, ističući da priče donose svjedočanstva ljudi koji su prošli kroz teška životna iskušenja, ali nisu izgubili vjeru u čovjeka. U središtu knjige nisu ideologije ili velike politike, već pojedinci, njihove sudbine, snovi, sjećanja i male životne radosti koje čovjeka održavaju i u najtežim trenucima, ocijenio je Dževdet Tuzlić.

Rezakove su proze poput onih potpuno ogoljelih, reduciranih sudbinskih, drhtavih priča bez govornog nakita, poput zatamnjenih crkvenih ispovijedi ili osamljenih psihijatrijskih dijaloga s pacijentom koje ne trebaju svjedoka, ne trebaju tuđe uši – čak ni one koje postoje u zidovima, a mi ih ne vidimo. Da, priče pripadaju onoj specifičnoj, kratkoj formi, zvanoj novinska priča, a umjetničkom je obilježava pečat čiste emotivne poplave čitateljeva bića, neopipljive poput snova, ljubavi i patnje, zapisao je o knjizi **Ibrahim Kajan**.

12. lipnja - samostalna izložba „Osvrt“ autora Sadka Hadžihasanovića

Izložba „Osvrt“ donosi pregled višedesetljetnog stvaralaštva ovog autora, od njegovih ranih radova nastalih u Sarajevu do opusa razvijenog tijekom života i rada u Kanadi. Kroz radove nastale u različitim razdobljima izložba nudi jasan uvid u razvoj dosljednog, ali iznimno dinamičnog autorskog izraza.

Na svečanom otvaranju prisutnima se obratila veleposlanica Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj **Elma**

Kovačević Bajtal, koja je naglasila da izložba predstavlja vrijednu priliku za predstavljanje suvremene umjetničke produkcije Bosne i Hercegovine publici u Hrvatskoj te potvrđuje značaj kulturne suradnje.

Izložbi je prisustvovala i veleposlanica Kanade u Republici Hrvatskoj **Jessica Blitt**, koja je istaknula međunarodnu dimenziju umjetničkog djelovanja **Sadka Hadžihasanovića**, čija je karijera tijekom tri desetljeća razvijana u Kanadi, gdje je postao prepoznatljivo ime na sjevernoameričkoj umjetničkoj sceni.

Direktor Umjetničke galerije Bosne i Hercegovine **Strajo Krsmanović**

podsjetio je na važnost nacionalnih kulturnih institucija u očuvanju umjetničke baštine, naglasivši da značajan dio radova izloženih u Zagrebu čine djela koja je umjetnik donirao galeriji. O koncepciji izložbe govorila je kustosica **Ivana Udovičić**, ističući kontinuitet umjetničkog razvoja autora kroz različite životne i stvaralačke faze.

Mario Boccia "Sarajevo 1992. – 1996. Najduža opsada", izložba fotografija

U Talijanskom institutu za kulturu u Zagrebu, 5. svibnja 2026. otvorena je izložba fotografija "Sarajevo 1992. – 1996. – Najduža opsada", čiji je autor Mario Boccia.

Izložba ostaje otvorena do 30. lipnja 2026, a vodeći razgled izložbe s autorom Mariom Boccijem, održan je 6. svibnja. Tijekom trajanja izložbe predviđeno je još nekoliko događanja: „Sarajevo, 30 godina poslije: kako se gradi povjerenje“ (20. svibnja u 18 sati); „Kadar zločina: etika ratnog izvještavanja“ (10. lipnja u 19 sati); „Od traume do kolektivnog sjećanja. Uloga javnog prostora“ (15. lipnja u 18 sati).

Jedan od organizatora izložbe, Giovanni Vale, novinar i urednik portala Osservatorio Balcani e Caucaso Transeuropa, informirao je da je izložba dio projekta pod nazivom "Trancityons", koji sufinancira Europska unija i koji istražuje odnos između gradova i procesa demokratizacije. Kao dio ovog projekta, izložba je već putovala u Rovereto u Italiji i u Beograd, a poslije Zagreba putovat će u Sarajevo.

Izložba je ostvarena u suradnji s opservatorijem za jugoistočnu Europu, Tursku, istočnu Europu i Kavkaz (Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa – OBCT), Talijanskim muzejom ratne povijesti (Museo Storico Italiano della Guerra – MITAG) te uz potporu Autonomne pokrajine Trento i Općine Rovereto u Italiji.

Opsada Sarajeva je najduža opsada u modernoj europskoj povijesti i ostavila je dubok trag, ne samo na Bosnu i Hercegovinu, već i na kolektivnu svijest Europe, rekao je Gian Luca Borghese, ravnatelj Talijanskog instituta za kulturu u Zagrebu, naglasivši da Mariove fotografije ipak otkrivaju i nešto drugo: snagu građana, volju da nastave živjeti, voljeti, učiti, pa čak i smiješiti se pod bombama.

Mario Boccia

5. 5.
– 30. 6.
2026.

Sarajevo
1992.-1996.
/ Najduža
opsada

5. 5. u 18 sati
– otvorenje izložbe
6. 5. u 11 sati
– vodeni turni s fotografijom
20. 5. u 18 sati
– Sarajevo, 30 godina
poslije: kako se gradi
povjerenje?
10. 6. u 19 sati
– Kadar zločina: etika ratnog
izvještavanja
15. 6. u 18 sati
– Od traume do kolektivnog
sjećanja. Uloga javnog
prostora

Talijanski institut za kulturu u Zagrebu
Preobražbanska 4
Zagreb

Ova izložba suočava nas s odgovornošću sjećanja, pamćenja. Sjećanje nije pasivan čin; to je čin volje, svjesne volje, kako bi se osiguralo da se određene rane ili ožiljci koji se ne mogu zaboraviti nikada ne reproduciraju. Stoga, u našem vremenu, gdje se sve odvija tako brzo i slike kojima smo bombardirani riskiraju da izgube svoju relevantnost, ove slike nas pozivaju da zastanemo, rekao je Borghese.

O ovoj temi drugačije govori onaj tko je preživio rat u Sarajevu, studirao ili išao po vodu pod granatama i snajperima i pitao se hoće li ga majka te večeri gledati na dnevniku. Veliko je ovo što ste izložbom uradili za nas, jer kultura sjećanja je ono što svi trebamo njegovati. Ne da mrzimo ili gajimo mržnju, već da izvučemo lekcije i sami se podsjetimo kolika je cijena agresije koja se

nažalost i danas događa na raznim stranama svijeta, rekla je **Elma Kovačević Bajtal**, Veleposlanica Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj.

Mario je ovim fotografijama odabrao prikazati život, a to je ono što sam i ja našla tamo, rekla je novinarka **Silvija Šeparović**, dodavši kako bi bilo dobro da se ovu izložbu puno posjećuje, „jer pitam se koliko su ljudi, u ovom trenutku i u civilizaciji obilja i ugođe, u stanju shvatiti to što se tada događalo, a zapravo se i danas događa drugdje“.

Ljudi, s kojima sam se u Sarajevu u to vrijeme družila, nikada mi nisu govorili o svojim strašnim iskustvima rata, već o tome što su radili i o tome što ih je održalo. To je doista teško prepričati danas. Sarajevo se otada promijenilo, ali energija koju sam tamo pronašla je jedinstvena, to je iskustvo na kojem sam istinski zahvalna i smatram ga izuzetnim, naglasila je Šeparović.

Prva sportašica koja je predstavljala BiH na Olimpijskim igrama 1992. **Anja Margetić** i bivša dogradonačelnica Sarajeva 2021. godine, kazala je da ima sreću što je Mariova prijateljica i istaknula da njegove fotografije nisu tipični prikaz ratnog izvještaja, već prikazuju život i otkrivaju njegovu ljubav prema gradu i građanima Sarajeva.

Nakon povratka u Sarajevo, 1997. godine, trebalo mi je dugo da shvatim što su ljudi doživjeli između 1992. i 1996. godine, ali i da spoznam želju za životom, dostojanstvom, herojstvom, rekla je Margetić.

Mario Boccia: Ovo me je iskustvo jako promijenilo, posebno u odnosu prema fotoreporterskom poslu. Kad sam bio dječak, moj ujak poklonio mi je mali foto aparat koji je mogao snimiti 12 snimaka. Moja majka i trojica njezine braće borili su se u Drugom svjetskom ratu, bili su partizani. Moj ujak, mamin brat koji mi je dao fotoaparat deportiran je u koncentracijski logor Dachau. Preživio je i rekao mi je snimaj, izvještavaj, bilježi što se događa i to evo radim cijeli život. Osjećam i potrebu razgovarati s mladim ljudima o onome što sam vidio kako se takvo zlo ne bi ponavljalo. Posjećujem škole i u nekoliko proteklih godina bio sam u nekoliko stotina njih, od sjevera do juga Italije. Ne idem sa svojim fotografijama, već s knjigom, koja se sastoji od crteža i ilustracija o ženi koja je prodavala cvijeće tijekom rata na tržnici Markale. Knjiga je objavljena na bosanskom i u travnju ove godine predstavljena je u Sarajevu u ime zaklade „Obrazovanje gradi BiH“, koju je osnovao general Jovan Divjak. To je moj doprinos nedovoljan da zahvalim gradu i svim ljudima na načinu na koji su me dočekali tijekom rata. Nikada nigdje u svijetu nisam bio tako dočekivan, spavao sam u kućama, dijelio hranu i slušao ljude. Ne mislim da sam prodao puno fotografija, ali sam stekao mnogo prijatelja, a to je najvažnije. Uvjeren sam da je pružanje točnih informacija - posebno snimateljima, fotografima i novinarima - dužnost, jer su stvari u svijetu išle loše kada je bilo premalo informacija. Ne marimo za svjetske probleme dok nas izravno ne pogode. Fotogra-

franje i lajkanje nije dovoljno. Ono što se događa na Bliskom istoku, neda-leko odavde u Ukrajini, svi vidimo, ali ne vidim trgove ispunjene ljudima koji prosvjeduju, osim u nekoliko navrata.

Ove su slike snimljene u Sarajevu između 1992. i 1996. godine, tijekom dugih dana opsade. U svom radu nikada nisam težio nametanju slika. Odlučio sam se usredotočiti na građanski otpor grada, pokušavajući prepričati tragediju bez prikazivanja krvoprolića. Kao što je rekla Benjamina Karić, gradonačelnica Sarajeva, koja je bila dijete tijekom opsade, "fotografirao sam život, ne samo rat". U Sarajevu sam, kao novinar, tražio izravan pristup gradu i njegovim stanovnicima. Kad god je to bilo moguće, tražio sam gostoprimitstvo od civila koji su uvijek bili izvanredno

gostoljubivi, a s nekima od njih i danas održavam vrlo snažnu vezu. Odlučio sam fotografirati opkoljene, ali i opsjedatelje, koji često prelaze crte bojišnice, u uvjerenju da je identifikiranje sa žrtvama lako i umirujuće, ali može biti i licemjerno. Suprotno tome, pokazivanje koliko sličnosti može postojati sa zlikovcima nužno je kako bi se razumjelo kako ideološki fanatizam i rat mogu preokrenuti osnovne ljudske vrijednosti. Normalna osoba može postati toliko dehumanizirana da postane snajperist sposoban pucati u dijete u igri. Razmišljanje o tome pomaže nam razviti potrebna antitijela. Paradoksalno, prikazivanje samo užasa može umiriti one koji nemaju pamćenje, uvjeravajući ih da je to nešto "što se ovdje nikada ne bi moglo dogoditi". Pa ipak, najgora gnusoba u povijesti rođena je u srcu kultivirane Europe i ukorijenila se i u našoj vlastitoj zemlji.

Mario Boccia, slobodni je fotoreporter koji je više od dvadeset godina radio na svim kontinentima, objavljujući reportaže i fotografije u brojnim talijanskim publikacijama. Radio je u izuzetno izazovnim okruženjima, uključujući ratove, revolucije, pa i prirodne katastrofe, uvijek tražeći tračak i iskru nade čak i u najsurovijim, najizazovnijim situacijama. Bio je dopisnik za „il Manifesto“ iz Sarajeva, Beograda, Prištine, Skoplja, Dyarbakira i Bagdada. Njegove fotografije korištene su za promicanje kampanja solidarnosti od strane raznih nevladinih organizacija, neprofitnih organizacija i agencija Ujedinjenih naroda.

La fioraia di Markale Marzo 1994

Conobbi la fioraia nel 1992, poco prima che la guerra scoppiasse. Vendeva fiori nel mercato di Markale. Le chiesi se era serba, croata o musulmana. Rispose: "Sono nata a Sarajevo". Aggiunsi la domanda e le chiesi come si chiamava. Appuntati la risposta sul taccuino perché non riuscivo a capire a quale etnia appartenesse quel nome. "Non è un nome, vuol dire fioraia", mi spiegarono. Lei seguì a vendere fiori durante la guerra. Spesso erano di carta. Vendeva la bellezza necessaria per vivere. La fioraia non ha lasciato che la guerra la trasformasse in altro da quello che voleva essere. L'identità può essere una libera scelta. La fioraia non è sopravvissuta: colpita da un cecchino nell'estate del 1994.

SARAJEVO 1992-1996
L'ASSEDIO PIÙ LUNGO

6

Sisak: Festival bošnjačke kulture

Festival bošnjačke kulture uspješno je održan u subotu, 16. svibnja 2026. godine, s početkom u 19:00 sati u dvorani Doma INA rafinerije u Sisku.

Ova tradicionalna manifestacija, u organizaciji Bošnjačke nacionalne zajednice (BNZ) Grada Siska i Sisačko-moslavačke županije, ponovno je potvrdila svoj status ključnog kulturnog događaja za očuvanje, promociju i slavljenje bogate baštine i identiteta Bošnjaka.

Ovogodišnji program istaknuo se iznimnom dinamikom, spajajući glazbu, ples, zbarsko pjevanje i književni humor:

- **Ženski pjevački zbor „Sevde“** i tamburaški orkestar „Sevdalije“ Sisak oduševili su izvedbama tradicionalnih sevdalinki.
- **Hor „Gazija“ iz Bužima** unio je poseban gostujući pečat i vokalnu snagu u program.
- **HKUD „Mošćenica“** predstavio je bogatstvo i ljepotu folklornog stvaralaštva.
- **Denis Vidović**, sisački pisac i humorist, nasmijao je publiku svojim dosjetkama.

Program festivala realiziran je uz službenu financijsku potporu Vlade Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine i Sisačko-moslavačke županije.

Predstavljena fotomonografija „Tihi svjedok vremena“ autora Ognjena Karabegovića

Kulturno-informativni centar Veleposlanstva Bosne i Hercegovine i Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju organizirali su predstavljanje fotomonografije „Tihi svjedok vremena“ autora Ognjena Karabegovića, objavljene u nakladi BNZ Grada Zagreba i Zagrebačke županije, dok je pripremu i tisak napravila tvrtka Grafomark. Program se održava u okviru manifestacije **Dani bošnjačke knjige** u Zagrebu uz financijsku potporu iz Državnog proračuna Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Predstavljanje je održano u utorak, 19. svibnja 2026. u Kulturno-informativnom centru Veleposlanstva Bosne i Hercegovine u zagrebačkoj Ilici.

O fotomonografiji su govorili: autorica predgovora NERA KAROLINA BARBARIĆ, urednik prof. dr. sc. SEAD BERBEROVIĆ, moderator BOSILJKO DOMAZET te autor OGNJEN KARABEGOVIĆ. U glazbenom programu nastupio je ZBOR I ORKESTAR ANSAMBLA BOSANA.

„Premda iza sebe ima sijaset izložbi, u knjizi se predstavio kolorima i crno-bijelim fotografijama, za koje je pobrao zamaman broj nagrada. Iz ove retrospekcije posve je jasno da s vremena na vrijeme iznenadi sve snažnijim nadrealistički obojenim zaokretanjem u fotografiji. „Za mene fotografija predstavlja ozbiljnu igru, ali i istraživanje

stvarnosti. Fotografija je i određena vrsta terapije, koja pomaže u bijegu iz svakidašnjeg sivila u čaroban svijet boja“, rekao je za sebe jednom prilikom **Ognjen Karabegović**. No, u čemu je posebnost Karabegovićeva rada? Prvo, u činjenici da fotografira “esejistički”, jer ga zanima šira perspektiva. Drugo, svojom fotografijom izuzetnom sposobnošću razjašnjava elemente “problema” koji fotografira. Zato mu baš, bilo da je riječ o dokumentarističkoj fotografiji, portretima, snimkama krajo-
lika ili arhitekture, ne

Veleposlanstvo Bosne i Hercegovine
Kulturno-informativni centar Zagreb

Bošnjačka nacionalna zajednica za
Grad Zagreb i Zagrebačku županiju

Pozivaju vas na predstavljanje fotomonografije

TIHI SVJEDOK VREMENA

Autor: Ognjen Karabegović

O fotomonografiji govore:
Nera Karolina Barbarić, autorica predgovora
prof. dr. sc. Sead Berberović, urednik
Ognjen Karabegović, autor
Bosiljko Domazet, moderator

Glazbeni program: Ansambli BOSANA, zbor i orkestar

Utorak, 19. svibnja 2026. u 19:00 sati

Kulturno-informativni centar Veleposlanstva Bosne i Hercegovine, Ilica 44, Zagreb

Program se održava u okviru manifestacije Dani bošnjačke knjige u Zagrebu uz financijsku potporu iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske

nedostaje nagrada i priznanja. Karabegovićeve slike izvrsno govore o svijetu oko nas, istodobno krajnje demokratski prevladavajući kulturne barijere. Pregledavajući fotografije iz ove knjige, dobila sam dojam kako je Karabegović naviknut biti u stanju reagiranja i reakcije na sve oko sebe. Što ga više upoznajete, njegove vam fotografske ideje, zahvati u sliku, ekspoziciju, strukturu fotografije, kadar, mijenjaju perspektivu o tome što fotografija zapravo znači. Zato se za neke njegove (nagrađivane, ali i druge) fotografije slobodno može reći da su "ikonične", jer u njima više nije riječ samo o reagiranju, već o tome da on sam bude prisutan i da može ostati miran u nekom sadašnjem trenutku. I tome je ozbiljno i emocionalno predan. Ukratko, svrha Karabegovićevih fotografija je ispričati priču za koju nitko nije znao da će je vidjeti, pokazujući, ako je moguće, ljepotu u tom procesu. Uopćeno mišljenje da 'biti dobar fotograf' znači biti tehnički dobar, u slučaju Ognjena Karabegovića ima i neke dodatke: on pokazuje i veliku zainteresiranost za druge ljude, ljubazan je, znatiželjan, nenametljiv, s dojmljivim balansom tih vještina i,

dakako, izvrsnim poznavanjem svoga fotoaparata“, navela je Nera Karolina Barbarić dio iz predgovora objavljen u fotomonografiji.

Ognjen Karabegović, rođen je 1959. godine u Banja Luci, gdje je završio osnovnu školu, opću Gimnaziju, a nakon završenog Pravnog fakulteta stekao zvanje diplomiranog pravnika. Fotografijom se bavi od 1973. godine, dok njegovo ozbiljnije bavljenje izlagačkom, odnosno umjetničkom fotografijom počinje dolaskom u Fotoklub Zagreb, 2006. godine. Kasnije postaje članom još dviju zagrebačkih fotografskih udruga: „Cro Art Photo Cluba“ (2010.) i „Fotogarda“ (2011.) te sudjeluje na skoro svim njihovim žiriranim i skupnim izložbama fotografije. Isto tako sudjeluje na više značajnih međunarodnih izložbi, od kojih izdvajamo: Međunarodni „Photo-festival“ u New Yorku, SAD (2009.), Međunarodna izložba ulične fotografije u Skopju (Sjeverna Makedonija) u organizaciji fotokluba Fotografika (2009.) i izložbu u organizaciji Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu u sklopu akcije „Potpisujem sve što je plavo“ (2009.). U suradnji s dječjom knjižnicom u Hradec Kralove, Češka, izlagao je 30 fotografija na temu Djeca Zagreba (2010.). Na nagradnom natječaju tvrtke Epson (Hrvatska), 2010. godine njegova fotografija, pod nazivom Savski nocturno je osvojila prvo mjesto. Do sada je priredio devet samostalnih izložaba fotografija: u Art Center Atikokan, Kanada (2008.), Cafe galeriji LP u Zagrebu (2009.), uličnoj galeriji Idi i vidi, Zagreb (2010.), u galeriji Bošnjačke nacionalne zajednice Zagreb (2012., 2015. i 2024.), Spomen galeriji Marije Braut (Cinkuš), Zagreb (2016. i 2022.), Galeriji Kraluš, Sveti Ivan Zelina (2021.), Galeriji Kulturnog centra Dubrava

(2021.). Njegove fotografije su primljene na nagradnim natjecajima i objavljene na stranicama godišnjeg kalendara kompanije Ina i riječkog Novog lista (2012.), i kalendaru hrvatskog izdanja magazina National Geographic za 2013. godinu. Fotografije Ognjena Karabegovića prisutne su na većem broju domaćih i inozemnih web portala za fotografiju, a često svoje mjesto nalaze u samom vrhu. Ognjen Karabegović dobitnik je značajnog fotografskog priznanja Fotokluba Zagreb, za 2021. godinu, plakete Tošo Dabac, kao i nagrade Kristalni svijet, koja mu je dodijeljena 2021. godine od strane Magazina Dom i vrt i portala Lijepi moj dom.com, za najbolju fotografiju na temu priroda u koroni. Kao stalni suradnik, fotoreporter zagrebačke novinske fotoagencije HA-

LOPIX, od 2011. godine do danas, prati sva važnija zbivanja iz područja glazbe, mode, kulture, kao i svakodnevni život u gradu Zagrebu. Član je redakcije časopisa Bošnjački glas koji izlazi u nakladi Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske.

<https://www.mvp.gov.ba/bs/portal/objava/ambasada-bosne-i-hercegovine-u-zagrebu-organizovala-predstavljanje-fotomonografije-ognjena-karabegovica-pod-nazivom-tihi-svjedok-vremena-17792789-19529>

Festival multikulturalnosti u Vodnjanu – slavlje različitosti i zajedništva

Na prepunom Narodnom trgu u Vodnjanu 21. svibnja održan je 11. Festival multikulturalnosti Istarske županije, manifestacija koja je kroz pjesmu, ples, tradiciju i gastronomiju još jednom potvrdila bogatstvo kulturnih različitosti koje stoljećima oblikuju istarski prostor.

Program je otvoren nastupima Zajednice Talijana Grada Vodnjana-Dignano i Zajednice Talijana „Armando Capolice” Galijana, nakon čega su se predstavile brojne udruge nacionalnih manjina koje djeluju u Istri. Među njima sudjelovala je i Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre na čelu sa predsjednikom Senadom Pršićem, koju je predstavio zbor Istarske gondže pod

Φ

Ɱ

Đ

vodstvom prof. Đenane Đulepa Levak izvedbom triju tradicionalnih bosanskohercegovačkih skladbi. Nastup je publika nagradila toplim pljeskom, potvrđujući kako glazba ostaje jedan od najljepših načina predstavljanja kulturne baštine i povezivanja ljudi.

Festival je i ove godine pokazao kako različiti jezici, običaji i kulturni izrazi mogu skladno živjeti jedni uz druge, obogaćujući zajednicu u kojoj nastaju. Posjetitelji su imali priliku uživati u raznovrsnim folklornim i glazbenim nastupima te upoznati bogatstvo tradicijskih jela i običaja nacionalnih manjina.

Usvojim obraćanjima predstavnici Istarske županije i Grada Vodnjana istaknuli su važnost međusobnog poštovanja, tolerancije i suživota kao temeljnih vrijednosti istarskog društva. Istarski župan Boris Miletić naglasio je kako upravo različitosti čine „prekrasan istarski mozaik zajedničkog života“, dok je gradonačelnik Igor Orlić podsjetio da je Vodnjan kroz svoju povijest rastao na susretima kultura, jezika i identiteta.

Posebnu vrijednost Festivala predstavlja činjenica da se svake godine održava u drugom istarskom gradu, čime se poruka zajedništva i međusobnog uvažavanja prenosi diljem županije. Manifestacija tako već jedanaest godina uspješno povezuje pripadnike nacionalnih manjina i većinski narod, stvarajući prostor za upoznavanje, suradnju i očuvanje kulturne raznolikosti.

Za Nacionalnu zajednicu Bošnjaka Istre sudjelovanje na Festivalu multikulturalnosti prilika je da predstavi bogatu bošnjačku tradiciju, običaje i kulturno nasljeđe, ali i da potvrdi svoju trajnu opredijeljenost za dijalog, suradnju i zajednički život u multikulturalnoj Istri.

Zajedničko kolo svih sudionika na završetku programa još je jednom simbolično pokazalo ono što ovaj festival već godinama promiče – da različitosti nisu prepreka, nego bogatstvo koje povezuje ljude i jača zajednicu.

Poziv državljanima BiH u inozemstvu – prijava za glasanje na općim izborima

Opći izbori u BiH bit će održani u nedjelju, 04. 10. 2026. godine.

Svaki punoljetni državljanin Bosne i Hercegovine s važećom osobnom kartom biva upisan u Centralni birački spisak. Državljanima Bosne i Hercegovine koji su u inozemstvu, ukoliko se žele prijaviti za glasanje, dužni su podnijeti prijavu za glasanje izvan Bosne i Hercegovine do 21. 07. 2026. godine na službenoj stranici Centralne izborne komisije BiH putem portala “e-Izbori”, na kojem je dostupna uputa za prijavu. <https://eregistracija.izbori.ba/>

Elektronska prijava birača za glasanje izvan BiH dostupna je na stranici <https://eizbori.izbori.ba/>

Također, na ovim stranicama možete provjeriti jeste li registrirani birač: <https://www.izbori.ba>

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine za Opće izbore pripremila je on-line portal “e-Izbori” čija je osnovna funkcija novi aplikativni sistem za prijavu birača za glasanje izvan BiH.

Podnošenje prijave birača izvan BiH sadrži detaljan opis četiri dijela aplikativnog softvera i redoslijed koraka koji omogućavaju pojedinačnu prijavu za izbore birača za glasanje izvan Bosne i Hercegovine putem pošte ili diplomatsko-konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine. Prije podnošenja elektronske prijave za glasanje neophodno je registrirati se na portalu e-Izbori, a podnošenje prijave se svodi na dvije kategorije birača: a) Prijava za glasanje birača, državljanina BiH koji privremeno borave u inozemstvu i izbjeglih osoba koji su upisani u Centralni birački spisak. b) Prijava za glasanje izbjeglih osoba koje nisu upisane u Centralni birački spisak. Ove kategorije birača će nakon podnošenja elektronske prijave, njene obrade biti obavještene o ispunjavanju uvjeta za upis na Izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za Opće izbore 2026. godine.

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

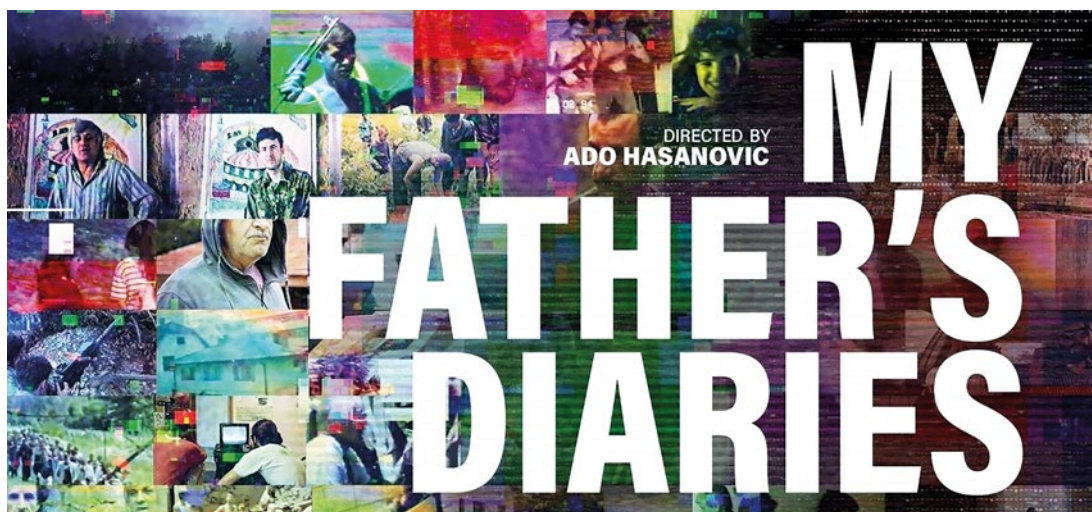
Projekcija filma redatelja Ade Hasanovića „Dnevnici mog oca“

U suradnji
veleposlanstava
Italije i BiH, u
Talijanskom
institutu za kulturu,
26. svibnja 2026.
organizirana
je projekcija
dokumentarnog
filma „Dnevnici
mog oca“, autora
Ade Hasanovića,
s titlovima na
engleskom
(My Father's Diaries)
i talijanskom jeziku
(I Diari di Mio
Padre).

Direktor Talijanskog instituta za kulturu u Zagrebu Gian Luca Borghese, prije projekcije filma, izrazio je zadovoljstvo što Talijanski institut za kulturu sudjeluje u programu koji kroz suvremeni film otvara prostor za promišljanje o temama memorije, identiteta i osobnih sudbina obilježenih ratom.

„Kao što vidite, prikazujemo film Ade Hasanovića u prostoru Talijanskog instituta za kulturu gdje još traje i fotografska izložba Maria Boccie pod nazivom „Sarajevo 1992. – 1996. – Najduža op-sada“, rekao je Borghese, zahvalivši na suradnji s Kulturno-informativnim centrom Veleposlanstva Bosne i Hercegovine.

„Projekcija filma redatelj Alda Asanovića, nije samo kulturni događaj, već i čin otpora zaboravu. Kroz autentične VHS snimke i osobne dnevnike, film čuva glas preživjelih i podsjeća nas koliko je sjećanje važno za svako društvo koje teži istinskoj pravdi. Snaga ovog filma je u tome što ne govori samo o smrti i zločinu, već i o ljudima koji, unatoč svemu, pokušavaju sačuvati svoje dostojanstvo, humanost

i nadu. Preživjeli su prikazani ne samo kao žrtve, već i kao svjedoci istine i čuvari sjećanja. Danas još uvijek svjedočimo poricanju genocida, povijesnim revizijama i pokušajima osporavanja odluka međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju. Sudske odluke i utvrđene činjenice se poriču, a to nije samo napad na pravdu, već i na dostojanstvo žrtava i preživjelih. Revizionizam često djeluje polako i strateški minimizirajući zločine, dovodeći u pitanje dokaze i stvarajući sumnju u činjenice koje su već dokazane na sudu. Mnogi preživjeli smatraju da se vrijeme koristi kao alat, čekajući da svjedoci umru kako bi se istina kasnije mogla preoblikovati ili poreći. Zato su svjedočanstva, arhive, filmovi i javno sjećanje toliko važni. Poricanje genocida nije samo političko mišljenje. To je nastavak štete protiv žrtava i njihovih obitelji. Kada se zločini poriču ili poništavaju, društvo riskira ponavljanje istih pogrešaka u budućnosti. Filmovi poput ovog stoga su puno više od umjetnosti. Oni su obrana istine i sjećanja“, rekla je veleposlanica BiH Elma Kovačević Bajtal.

Prema riječima autora i redatelja Ade Hasanovića, to je „meta-dokumentarni film koji istražuje moju veliku poteškoću da govorim o ratu i da govorim sa svojim ocem“. Autor u filmu govori u prvom licu, kao sam i sam piše dnevnik, dok je nemogućnost komunikacije njega i oca prikazana kroz snimke koje je zabilježio te kroz arhivske snimke iz devedesetih koje je njegov otac snimao na VHS-u i potresne stranice očeva dnevnika koje autor čita naraciji.

Priča je to o svakodnevnom životu Srebrenice tijekom rata, koju je snimala grupa filmskih stvaralaca amatera. Film je za Hasanovića postao način iscjeljenja, ali i otvaranja dijaloga s drugima iz potrebe da se sačuva sjećanje i pokuša razumjeti svijet u kojem živimo.

Godina je 1993. kada njegov otac Bekir Hasanović mijenja zlatnik za videokameru kojom će snimati svakodnevni život u Srebrenici tijekom ratnih dana. Snimke koje bilježi sa svojom ekipom, nazvanom John, Ben and Boys, stvaraju neočekivani portret izgubljenog stanovništva koje, unatoč svemu, zadržava ponosnu povezanost sa stvarnošću, ne odričući se pritom ni prijeko potrebne doze humora. Ado polazi od tih snimaka i stranica dnevnika koje je vodio njegov otac kako bi, zajedno s majkom Fatimom, rekonstruirao njegov lik i napokon doznao kako je uspio preživjeti Marš smrti i genocid u Srebrenici.

Film je imao svjetsku premijeru na festivalu *Visions du Réel* 2024 i do sada je doživio više od 100 projekcija. U travnju prošle godine prikazan je u talijanskim kinima, potom na Sarajevskom filmskom festivalu, Trsatskom filmskom festivalu, MedFilm festivalu i mnogim drugim mjestima diljem Europe te u New Yorku.

„To je film za koji uvijek kažem da ga nisam htio snimiti. Bilo je jako teško detaljnije objasniti jer sam osoba koja uvijek nastoji stvarati mostove, govoriti, i nikada nisam shvatio da sam imao puno trauma i da sam puno patio. Zapravo, shvatio sam svoju traumu kada sam počeo živjeti u Rimu, u Italiji, dok sam studirao na Nacionalnoj filmskoj školi u Rimu (Centro Sperimentale di Cinematografia) iako je sve počelo 2011. godine kada sam primljen na Filmsku akademiju u Sarajevu. Jednog dana vratio sam se u svoj rodni grad i mama mi je dala šest dnevnika koje je moj otac pisao od 1992. do 1995. i rekla mi je da moram sakriti te dnevnike jer ih otac želi spaliti, želi ih uništiti. Nisam znao zašto. Onda sam počeo čitati, smijati se i plakati dok sam čitao te dnevnike, ali nisam obraćao puno pažnje. Sakrio sam te dnevnike, završio akademiju, a onda sam se preselio u Italiju. Godinama nisam želio snimati filmove povezane s ratom u Bosni i Hercegovini. Čak sam i izbjegavao razgovarati s kolegama dok sam studirao, ali onda kad bih išao spavati, gotovo osam godina, spavao sam s upaljenim svjetlom i nisam razumio zašto nisam mogao spavati u mračnoj sobi. Gotovo osam godina imao sam ružne snove, noćne more, da rat ponovno počinje. Zapravo, tek kada sam shvatio ovaj film, izliječio sam se. Ovaj film je terapija“, rekao je Ado Hasanović, nakon projekcije.

Ado Hasanović je bosansko-talijanski filmski redatelj sa sjedištem u Rimu. Rođen je 1986. u Srebrenici, Bosna i Hercegovina, a bio je umjetnički direktor Festivala kratkog filma u Srebrenici “Srebrena Traka” (2008.-2011.).

Kao bivši student Berlinale Talents Sarajevo 2008., Ado je završio Norvešku Nansen akademiju sa smjerom međuetnički dijalog 2010. Diplomirao je na Filmskoj akademiji u Sarajevu kao redatelj 2013. i nastavio školovanje na Nacionalnoj filmskoj školi Centro Sperimentale di Cinematografia u Rimu, specijalizirajući se za redatelja.

Od 2015. godine umjetnički je direktor Mediteranskog festivala kratkog filma “Passaggi d’Autore” u Sant’Antiocu na Sardiniji. Godine 2017. završio je magisterij dramaturgije kao gostujući student na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu.

Od 2023. godine, postao je selektor sekcije kratkog filma na Balkan Film Festivalu koji se održava u Rimu od 2018. godine.

Njegovi kratki filmovi, uključujući “Andeo Srebrenice” (2010.), “Plavi Viking u Sarajevu” (2012.), “Mama” (2013.), “Dah života Srebrenica” (2015.), “Ružičasti slon” (2017.), “Nomofobija” (2019.), “Neka bude boja” (2020.) i “U potrazi za pravdom” (2023.), dobili su nagrade na svjetskim festivalima i osvojili brojne međunarodne nagrade.

Također, tvorac je “Cortovisioni - Kako napraviti kratki film”, radionice u kojoj prenosi znanje o stvaranju kratkog filma od početne ideje do postprodukcije. Debitantski dokumentarac „Dnevnici mog oca“ nastao je u produkciji Palomara (Italija) i Mediawana (Francuska).

"Sufijski put ljubavi" autora Mersada Berbera

Izložba „Sufijski put ljubavi“, otvorena 2. lipnja 2026. u Francuskom paviljonu Studentskog centra u Zagrebu, prvi put u cjelini predstavila je derviški ciklus Mersada Berbera (1940. – 2012.) - radove nastale u posljednjim godinama umjetnikova života, koji do sada nisu bili uključeni u kataloge ni monografije.

Ciklus je proizašao iz umjetnikova dugogodišnjeg rada na monografiji „Srebrenica“, susreta sa šejhom Mustafom Čajlakovićem u tekiji u Srebreniku te promišljanja duhovnosti, sjećanja i unutarnjeg prostora čovjeka. Postav je koncipiran kao prostorni hod kroz koncentrične cjeline: od Berberovih crteža i motiva bosanskohercegovačke sufijske tradicije do simboličkog prostora unutarnje tišine i meditacije. Kružna arhitektura Francuskog paviljona dodatno naglašava ideju derviške halke. Izložba uključuje originalne „Derviške dnevnike“, reprezentativna platna te dosad neizlagane crteže i skice. Uz izložbu će biti predstavljeno i posebno izdanje časopisa „Bosna“ posvećeno Mersadu Berberu i tematici izložbe.

Organizatori izložbe su Nacionalna koordinacija Bošnjaka u Republici Hrvatskoj i Fondacija Mersad Berber uz suradnju sa Studentskim centrom Sveučilišta u Zagrebu. Projekt je financiran sredstvima Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

Rijeka: Predstava o pjesniku – pravedniku, šejhu Ilhamiji Žepčaku

U subotu 13. 6. u kongresnoj dvorani Islamskog centra u Rijeci članovi Bošnjačkog kulturno-umjetničkog društva „Ruh“ Domžale iz Slovenije izveli su dramsku predstavu „Ilhamijin put – pjesnik pravednik“, ostvarivši svoj prvi nastup u Republici Hrvatskoj. Program je organizirala Bošnjačka nacionalna zajednica za Primorsko-goransku županiju, a događaj je izazvao iznimno zanimanje javnosti te završio dugotrajnim aplauzom oduševljene publike.

Umjetnički doživljaj koji je nadmašio očekivanja potpisuje poznati glumački dvojac Faketa Salihbegović Avdagić i Mugdim Avdagić (glumci iz filma „Testament“).

Predstava, posvećena Ilhamijinu liku i djelu, punim imenom Sejjid Abdulvehhab bin Abdulvehhab Žepčevi (Žepčak), jednom od najznačajnijih bošnjačkih pjesnika, derviša i moralnih učitelja, donijela je snažnu poruku o pravdi, dostojanstvu i otporu tiraniji. Glumačka postava predstavila je Ilhamijin životni put kroz emotivne prizore, snažne monologe i dojmljive scenske slike.

Predsjednik Bošnjačke nacionalne zajednice za Primorsko-goransku županiju, Ermin Burzić, istaknuo da je ovo gostovanje dio regionalnog kulturnog povezivanja i šireg projekta koji za cilj ima jačanje kulturne vidljivosti Bošnjaka u Hrvatskoj, povezivanje s bošnjačkim društvima u drugim zemljama te poticanje novih oblika kulturnog stvaralaštva.

Publika je predstavu nagradila ovacijama, a mnogi su istaknuli kako je riječ o jednom od najkvalitetnijih kulturnih programa bošnjačke zajednice u Rijeci posljednjih godina.

U razmjeni poklona, gostima je uručen roman „Hrnjice“ Suada Okanovića iz Velike Kladuše koji je na poseban način opisao život epskih junaka Muje, Omera i Halila.

U sklopu boravka u Rijeci, članovi društva posjetili su i spomen-obilježje poginulim bošnjačkim braniteljima u Domovinskom ratu, smješteno ispred Islamskog centra. Tom prilikom, zamjenik predsjednika Bošnjačke nacionalne zajednice za Primorsko-goransku županiju Denis Beganović iznio je nekoliko ključnih povijesnih podataka o doprinosu Bošnjaka obrani Hrvatske, naglasivši značajnu ulogu bošnjačkih branitelja u ključnim operacijama i njihovo uspješno uključivanje u hrvatsko društvo te važnost očuvanja kulture sjećanja i međusobnog poštovanja.

U Zagrebu održan „Bajramski koncert“ u organizaciji BNZ Zagreba i Zagrebačke županije

U dvorani Novinarskog doma u Zagrebu, 30. svibnja 2026. održan je tradicionalni Bajramski koncert u organizaciji Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju. Na svečanosti su nastupili: Vokalni ansambl JU Bosanski kulturni centar Tuzlanskog kantona, BiH; Ženski pjevački zbor Sevde i prateći orkestar Sevdalije, Bošnjačke nacionalne zajednice grada Siska i Sisačko-moslavačke županije; Bračni par, Sonja Kušec Bećirević i Abdulah Bećirević Alija; solisti i orkestar Ansambala Bosana. Voditeljica programa svečanog koncerta bila je Elvira Smriko, članica Ansambala Bosana.

O IZVOĐAČIMA

Vokalni ansambl JU BKC TK

JU Bosanski kulturni centar Tuzlanskog kantona u okviru svojih programskih aktivnosti i rada na promociji bh kulture i muzike u okviru obilježavanja 25 godina djelovanja i postojanja pokrenuo je rad vokalnog ansambla koji je počeo sa radom početkom septembra 2022. godine. Cilj pokretanja vokalnog ansambla je ostvarivanje kulturnih i stvaralačkih potreba kao i promoviranje vokalne muzike. Vokalni ansambl djeluje kao nestandardni ansambl zbog ideje da se kao takav predstavi sa drugačijim načinom izvođenja kompozicija i izvođenja kompozicija iz bogate narodne muzičke tradicije BiH, pop muzike, kao i pjesama svjetske kulturne baštine. Obzirom da u Tuzli djeluje veliki broj horskih ansambala ukazala se potreba da se pokrene upravo jedan vokalni ansambl koji je po svom specifičnom zvuku drugačiji od ostalih ansambala u Tuzli. Do sada je Vokalni ansambl JU BKC TK imao brojne nastupe u okviru obilježavanja godišnjica i značajnih datuma, 1. mart Dan nezavisnosti BiH i 25. novembar Dan državnosti BiH, te koncerata u JU BKC TK u gradu Tuzli i Tuzlanskom kantonu. Vokalni ansambl JU BKC TK je početkom maja 2025. godine na 24. Horskom festivalu „Majske muzičke svečanosti“ u Bijeljini osvojio prvu nagradu, zlatnu medalju u kategoriji Vokalni ansambli. Svoj prvi cjelovečernji koncert održao je 4. 6. 2025. godine u JU BKC TK. Ansambl je mješoviti i broji osam članova. Umjetnička voditeljica VA JU BKC TK je **Mirela Ibrahimović**

Mehanović, dipl. muzikologinja, prof. Izveli su pjesme: *Kad procvatu behari*, priredila Mirela Ibrahimović Mehanović; *Tebi majko misli lete*, priredila Mirela Ibrahimović Mehanović; *Moj dilbere*, arr. Nesko Hadžimuratović; *Oj, djevojko džidžo moja*, obrada Refik Hodžić

Ženski pjevački zbor „Sevde” i orkestar „Sevdalije”

Ženski pjevački zbor „Sevde” Bošnjačke nacionalne zajednice grada Siska i Sisačko-moslavačke županije osnovan je 2009. godine na inicijativu odbora za kulturu. Izvode tradicionalnu pjesmu sevdalinku pjevajući je na sebi svojstven (poseban) način. Doprinosе očuvanju bošnjačke kulturne baštine, tradicije i bošnjačkog identiteta izraženog kroz pjesmu sevdalinku. ŽPZ „Sevde” u prijevodu znači prijateljice. Od osnivanja do danas nastupale su u (Zagreb, Sisak, Petrinja, Ivanić Grad, Zadar, Vojnić, Kostajnica, Rijeka, Pula) i u BiH (Sarajevo, Bihać, Ključ, Prijedor, Velika Kladuša, Sanski Most, Bužim, Cazin, Bosanska Krupa, Lukavac) uspješno predstavljajući Bošnjačku nacionalnu zajednicu Grada Siska i Sisačko-moslavačke županije. Nastupaju uz pratеći orkestar „Sevdalije” Sisak. Voditeljica ŽPZ „SEVDE” BNZ GS i SMŽ je **Izeta Novoselović**, a stručna voditeljica **Željka Birač**. Predstavili su se izvedbama pjesama: *Nigdje tako ko u Bosni*; *U Stambolu na Bosforu*; *Hajde dušo da ašikujemo*.

Sonja Kušec Bećirević i Abdulah Alija Bećirević

Bračni par, umirovljena profesorica matematike **Sonja Kušec Bećirević** i umirovljeni časnik Hrvatske vojske, dragovoljac Domovinskog rata **Abdulah Bećirević Alija**, sve više se posvećuje svojim hobijima, pisanju poezije i kratkih priča te zajedničkim nastupima u kojima Alija pjeva sevdalinke uz Sonjinu pratnju na flauti – to je njihov način života. Sonja Kušec Bećirević objavila je zbirke proze i poezije, „Osmi presjek” i „Pjevam i pričam” te ove godine zbirku poezije „Sretni ljudi”. Abdulah Bećirević Alija do sada je objavio zbirku pjesama „Po sevdahu pomalo mirišem” i autobiografski roman „Boli”, a u pripremi je njegova nova knjiga „Sizifov obrat”. Poznati po izvođenju vlastitog programa, oni su umjetnički i životni par koji čuva i obogaćuje duh tradicije interpretirajući poznate i manje poznate sevdalinke i povezujući poeziju i sevdah. Na ovoj manifestaciji, u vlastitom aranžmanu, izveli su pjesme *Jutros mi je ruža procvjetala* i *Tamburalo momče uz tamburu*.

Ansambl Bosana

Ansambl Bosana djeluje kontinuirano od 2002. godine pri Bošnjačkoj nacionalnog zajednici za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, u okviru koje djeluju pjevački mješoviti zbor te nekoliko solista, izvođača sevdalinki, uz pratnju instrumentalnog sastava. Na repertoaru zbora su sevdalinke i ilahije koje se izvode četveroglasno. Ansambl Bosana redovno sudjeluje na različitim manifestacijama, smotrama, susretima i drugim kulturnim događanjima, obilježavajući značajne datume i uveličavajući razne svečanosti. Jedan je od rijetkih predstavnika bosansko-hercegovačke tradicijske pjesme, poseban po izvedbi kvalitetnih višeglasnih aranžmana pjesama te jednako kvalitetnim aranžmanima instrumentalne pratnje. Proteklih godina održali su više od 160 nastupa u Zagrebu na manifestacijama za Bošnjake i manifestacijama priređenima za nacionalne manjine te javnim nastupima za građane Zagreba; više od 60 gostovanja u Hrvatskoj, više od 30 u Bosni i Hercegovini te niz gostovanja u inozemstvu (Turska, Luksemburg, Slovenija, Srbija...). Ansambl Bosana stručno vodi dirigent prof. **Ivan Buljan** te voditelj orkestra **Edin Džaferagić**. Članovi zbora, uz pratnju orkestra izveli su pjesme: *Zemlja Tvrтка i Kulina bana*; *Zvao bih te gospodaru*; *Pjevat ćemo šta nam srce zna*; *Zlatne strune*; *Nek' mirišu avlije*.

(<https://bnzh.hr/2026/05/31/u-zagrebu-odrzan-bajramski-koncert-u-organizaciji-bnz-zagreba-i-zagrebacke-zupanije/>)

Ansambl BOSANA na VII. programu "Sevdah u poeziji, poezija u sevdahu"

Gosti večeri: Dino Radosavac, interpretator prepoznatljiv po toplini glasa i emociji kojom osvaja publiku; Fadil Ibrahimpašić, vrhunski izvođač koji autentičnom interpretacijom njeguje duh sevdalinke; Sonja Kušec Bećirević i Abdulah Alija Bećirević, umjetnički dvojac koji kroz pjesmu, stih i scenski izričaj donosi posebnu toplinu i emociju; Anđelka Baburić, interpretatorica nježnog i prepoznatljivog glasa koja sevdalinku izvodi s posebnom osjećajnošću; Ansambl Bosana, zbor i orkestar koji njeguje bogatu tradiciju i ljepotu sevdalinke; Zbor Bulbuli pod vodstvom Ismeta Kurtovića, posvećen očuvanju i promicanju sevdalinke; BKUD Sevdah, čuvari folklorne i glazbene baštine Bosne i Hercegovine. Program su vodili Anđelko Antić Blažević i Lidija Puđak, a posebnu ljepotu večeri svojim izvedbama dali su Sonja Kušec Bećirević i Alija Bećirević.

Slovo o Ziji

Zija Dizdarević (1916. – 1942.) bio je jedan od najtalentiranijih bosanskohercegovačkih pripovjedača između dva svjetska rata. Iako je živio svega 26 godina, iza sebe je ostavio neizbrisiv trag u književnosti, poznat po izuzetno toplim, dirljivim i realističnim pričama o bosanskoj kasabi i sudbinama „malih ljudi“.

Zija Dizdarević pisao je sa nevjerojatnom zrelošću za svoje godine. Njegove priče nose posebnu lirsku atmosferu, spoj tužovanja nad teškom sudbinom čovjeka i dubokog humanizma. Glavni motivi njegovih djela su **bosanska kasaba**, njena monotonija, izoliranost, ali i ljudi koji u njoj žive – zanatlije, sirotinja, majke i djeca čije je teške i tragične sudbine proživljavao s

dubokom empatijom. Uspio je autentičnim, izvornim bosanskim jezikom naslikati psihologiju sredine u kojoj se miješaju patrijarhalni ponos i duboko siromaštvo. Njegova najpoznatija pojedinačna pripovijetka je „**Majka**“, duboko potresno svjedočanstvo o tihoj, požrtvovanoj i napaćenoj bosanskoj ženi.

Njegove sabrane pripovijetke objavljivane su poslije smrti: *Pripovijetke* („Svjetlost“, Sarajevo, 1948.); *Prosanjane jeseni* („Džepna knjiga“, Sarajevo, 1959.); *Sabrana djela* (biblioteka Kulturno nasljeđe, „Svjetlost“, Sarajevo, 1968.); *Blago u duvaru* (1983.) – po ovoj pripovijetki je 1975. TV Sarajevo snimila i istoimeni igrani film; *Pripovijetke* („Veselin Masleša“, Sarajevo, 1983.); *Prosanjane jeseni* („Vrijeme“, Zenica, 2021.). Za vrijeme studija Zija je u Beogradu razvio duboko, bratsko prijateljstvo s velikim piscem Brankom Ćopićem. Zijina tragična sudbina duboko je potresla Ćopića, koji mu je posvetio svoje ponajbolje djelo – zbirku priča „**Bašta sljezove boje**“. U uvodu („Pismo Ziji“), Ćopić se obraća svom mrtvom prijatelju u predvečerje novih historijskih nemira, pišući mu o crnim konjanicima koji se ponovo okupljaju i zaključuje rečenicom koja je postala simbol otpora umjetnosti protiv zla: „*Svako se brani svojim oružjem, a još nije iskovana sablja koja može sjeći naše mjesečine, nasmijane zore i tužne sutone.*“ U znak sjećanja na ovog velikog pisca, u Fojnici se svake godine održava tradicionalna književno-kulturna manifestacija „**Susreti Zija Dizdarević**“, u okviru koje se dodjeljuje i prestižna nagrada za najbolju kratku priču.

BILJEŠKA O ZIJI DIZDAREVIĆU

(**Iso Kalač**, priređivač knjige **ZIJA DIZDAREVIĆ, PRIPOVIJETKE**, „Veselin Masleša“, Sarajevo, 1983.)

Zija Dizdarević je rođen 18. februara 1916. godine u Vitini kod Ljubuškog. U svom rodnom mjestu živio je samo četiri godine – do 1920. godine. Tada uz majku Selimu, rođenu Salihagić, i oca Šefkiju, koji je dobio posao djelovođe – zvaničnika katastarskog suda ili aspiranta u Fojnici, prelazi u ovu siromašnu kasabu, koja će postati glavna literarna inspiracija – nadahnuće, istinsko izvoriste njegovih priča.

Kad je napunio šest godina, pošao je u školu i bio učenik Mješovite osnovne škole u Fojnici od 1922-1926. godine. Nižu šerijatsku gimnaziju učio je u Sarajevu. Po završetku Niže šerijatske gimnazije, zbog bolesti, pauzirao je godinu dana, odnosno školske 1930/1931. Učiteljsku školu učio je u Sarajevu. Maturu je polagao od 2. do 22. juna 1936. godine. Dok je Nižu šerijatsku gimnaziju završio s vrlo dobrim, dotle je Učiteljsku školu završio sa odličnim uspjehom.

Kao srednjoškolac Zija Dizdarević se ističe u radu književno-umjetničkog društva *Mladost* i u literarnoj sekciji Prve gimnazije, čiji su članovi bili i učenici iz Učiteljske škole. Tada objavljuje i svoje prve radove (*Halucinacija*, *Zapisi bolesnog čovjeka*) i jedan je od najaktivnijih članova i ideoloških usmjerivača naprednog srednjoškolskog pokreta u Sarajevu, koji je prevashodno djelovao u literarnim društinama, u đačkim domovima, menzama – stanovima, na izletima i drugdje. Inteligentan, pronicljiv i autoritativan, Zija Dizdarević je „gorio i izgorio u jednoj čudesnoj vatri koja je iznutra obasjavala čitav njegov lik“ (B. Ćopić). Imao je tu moć da povuče ljude za sobom. Upravo, zbog svog beskompromisnog ljevičarskog djelovanja u Sarajevu nije mogao da dobije zaposlenje učitelja ili neki službenički posao. Nije se mogao odmah upisati ni na fakultet, nego je jednu godinu po završetku škole pauzirao. Živio je tada od instrukcija slabijim đacima, od manualnog rada i sl. U to vrijeme e je bio i jedan od glavnih organizatora đačkih štrajkova: štrajka učenika Srednje tehničke škole (3. decembar 1936) i štrajka učenika Gazi Husrev-begove medrese (12. i 13. januara 1937). Nakon štrajka u Srednjoj tehničkoj školi on i Predrag Stanivuković organizovali su demonstracije koje su imale velikog odjeka među srednjoškolskom omladinom radnicima i građanstvom. Dizdarević je zbog toga uhapšen 17. januara 1937. godine, zlostavljan i mučen u istražnom zatvoru. No, ni tada ni kasnije nije ga mogla slomiti policijska tortura, privođenja, maltretiranja i uhođenja od Fojnice do Sarajeva i Beograda.

Zija Dizdarević je postao student Filozofskog fakulteta u Beogradu 1937/1938. godine - na grupi pedagogija i filozofija. Bio je veoma vrijedan i marljiv student, iako nije imao nikakvih materijalnih sredstava za život. Studentski dom nije mogao da dobije, jer ga je policija proskribovala i ometala. Međutim, pomogla mu je, pored ostalog, violina na kojoj je još od rane mladosti prelijepo svirao i pokazivao poseban afinitet prema muzici. Počinje da živi od sviranja na violini po kafanama, na raznim zabavama i žurkama - u pozorištu gdje je jedno vrijeme svirao prvu violinu; od honorara za priče koje tada objavljuje u *Politici*, od pomoći svojih kolega i prijatelja i od instrukcija. Iako je jako slabog zdravlja, iako se u njemu tuberkuloza razgorijevala, Zija Dizdarević je u Beogradu veoma aktivno i kontinuirano razvijao svoju revolucionarnu djelatnost. Bio

je legalno i ilegalno uključen u mnoga studentska tijela: aktivan je u radu Akcionog odbora stručnih studentskih udruženja, u Potpornom udruženju studenata Beogradskog univerziteta na Filozofskom fakultetu, zatim u studentskom udruženju „Petar Kočić“ koje je okupljalo studente iz Bosne i Hercegovine. Učestvovao je u svim akcijama i demonstracijama, zatim u organizovanju studenata za odlazak u Španiju da se bore za pravednu stvar i sruše Frankov režim. (I sam je bio jedan od prvih na listi za odlazak u Španiju, ali ga je spriječila teška bolest.) Član Komunističke partije postao je po dolasku na studije – oktobra 1937. godine. Zbog svog revolucionarnog rada u Beogradu, u Sarajevu i Fojnici Zija Dizdarević je bio nekoliko puta hapšen (ležao je i u zloglasnoj Glavnjači). Međutim, sve muke nisu ga omele da napiše svoje autentične priče bez kojih bi naša književnost bila daleko siromašnija. Jednostavno, Zija Dizdarević je pripadao onom dijelu studentske omladine koja je u sukobu na književnoj ljevici slijedila Miroslava Krležu.

Ziju Dizdarevića, kao i mnoge druge omladince njegovog pokoljenja, očekivalo je stradanje za vrijeme rata – dalji nastavak borbe u teškim uslovima ili smrt. A njega je zadesilo ovo posljednje. Smrt Zije Dizdarevića još nije rasvijetljena, a pogotovo uslovi pod kojim je uhapšen, tamnovao i pogubljen. Njegovi dosadašnji istraživači i biografi nisu ustanovili tačan datum hapšenja, vrijeme robijanja i dan umorstva. Rizo Ramić, na primjer, u predgovoru *Sabranim djelima* kaže da je Zija Dizdarević s radošću čekao odlazak u partizane – „u prvim danima januara 1942! Sutra! Sutra! Strpljenja samo još jedan dan! Ali u toku noći „neko nevidljiv“ se umiješao u njegovu sudbinu: bio je otkriven i uhapšen. (...) O njegovoj tragičnoj smrti poznato je tek toliko: ustaše su ga usmratile udarcima gvođenog malja po glavi prvu noć po dolasku transporta sužnjeva u Jasenovac, u rano proljeće 1942. Ubijen je, „likvidiran hitno“ kao opasan komunist.

Međutim, Mile Tešanović – sapatnik i saputnik Zije Dizdarevića u tekstu *A sutra smo našli samo sviter* (*Da se ne zaboravi*, „Veselin Masleša“, Sarajevo, 1961), kao i u pismu nama od 19. 8. 1980. godine, tvrdi da je Zija Dizdarević sa Muhamedom Repovcem uhapšen u Sarajevu – kod Banke, dana 28. novembra 1941. godine i u sarajevskoj Belediji ležao do 27. januara 1942. godine kad je prebačen u Jasenovac. Tešanović, u spomenutom tekstu dokazuje da je Dizdarević u jasenovačkom logoru formirao partijsku ćeliju, rukovodio njom, okupljao komuniste i njihove simpatizere, držao tajne sastanke – vraćao nadu ljudima. Tešanović je napisao i sljedeće: „25. 2. 1942. godine po noći odveli su ga Luburiću i više Zije nije bilo među živima. Ja sam našao njegov džemper – koga sam mu poklonio, po kome je bila prosuta krv i mozak. Sigurno ga je lično ubio Luburić.“

ABIDAGINA OGRAMA

Ima vam Abidaga vrlo rđavu naviku. Zađe on, tako, svakog pazara pijacom, od seljaka do seljaka pa, ovdje sira, ovdje kajmaka, ovdje masla, sve tako na prstu zahvati, lizne, raspita se za cijenu, pa kobajagi nezadovoljan, ide dalje. A "parmači" on i voće, kruške, trešnje, vresinje, jagode. Utuži seljacima: obično od svakoga zahvati, a ništa ne kupi. I sve to on lijepo, onako prijateljski i k'o s nekom brigom.

- Merhaba, brko!
- Merhaba, aga! - a seljaku već nešto teško oko srca, zna Abidagu .
- Kako si, brko! - nastavi Abidaga, a mjeri lijevim okom bijel, pun i okrugao sir.
- Dobro, elhamdulillah, kako je tamo - cijedi seljak, a klupu pred sobom već primiče.
- Jesi li 'no ti Mujin, Allaha ti? - zapitkuje Abidaga, a onaj mu sir zamakao za oko.
- Jok, br'te, nijesam, nego Husanov - zagovara seljak i hoće da se raspriča, ne bi li kako zabašurio i očuvao onaj sir.
- Aha, Husanov! Jest, imana mi; baš, hesabim, iz Prijevora... - vadi Abidaga ruku iz dubokog džepa od čakšira.
- Nije, aga, nego iz Dusina, zar ne znaš Husana Salkinog... - premješta seljak sir i poduže zadržava ruke na njemu.
- Jes' vjere mi, a ja sveosve smetn'o s pameti! Znam, kako ne bih znao Husana Salkinog, eh, stari smo mi jarani, a - primak'o se Abidaga i pruža ruku, a za Husana nikad ni čuo nije. - A pošto ti 'no bijaše ovaj sir, a?
- Šest dinara, aga, ko tebi - očajno prevrće očima čovjek, a ne zna kako da sir spase.
- Pa... nije ni skupo, der da vidim. Ako bude k'o u rahmetli oca, onako sladak, baš bih kupio
- i već Abidaga, onako krvnički, zabada nokat i lomi komadinu.
- Vala, dobar je... uh, jami, pobogu brate, đe mi otkide toI'ki komad! Lijepo se pozna! Ko će mi ga sad šćeti kupit' - trza se i jauče unesrećeni seljak.
- De, de, šta si zakuk'o. A, vala i sir ti, da je šta - nije. Iscijedio si iz njega i dušu. Kako ti nije gri hota za 'vo tražit' šest dinara - sve onako, žvaćući, primjećuje Abidaga, i k'o ljuti se.
- Pa, evo tebi za pet, nosi brate, kad si ga tako dušmanski unakazio, hvata se seljak za slamku.
- Ma ti, bolan, misliš da su meni vrane mozak popile. Nisam ja od jučer na 'vom pljacu, vođe. Znam ja šta je to rijet' sir. Eh! Tri dinara ću ti dat', a i to ti je puno - čačka zube Abidaga i već zagleda unaokolo kod koga je dobar kajmak.
- E, baš nejmaš duše, aga. Ko bi ti, bolan, voliki sir snio iz Dusine za tri dinara, ko? Daj makar četiri i po - kabulosum!
- Ti, biva, zaintačio, pa, illah, pet! Četiri i po! Pet! Četiri i po! I - ni pomaknut'! E nećeš, burazere! - Odmiče se Abidaga od ojađenog čovjeka i prilazi, malo podalje, drugome koji nije čuo ovaj tužni muhabet.
- Ejvallah, mladiću!
- I tebi, efendija - neiskusno i spremno odgovara mladić, a ne zna Abidagu.
- Bogme, ti zamašit momak! Da nisi, počem, s Bladića?
- Jok ja, 'fendija, nego ozgor, iz Prokosa - sa naivnom nadom potvrđuje momčić.
- Ooo! Iz Prokosa! Pa ja znam Prokos k'o elham. Ti si, momčiću, Bašićeva soja, glavu bih dao!
- Baš tako, aga! I to Osmin - veseli se Prokošanin i drži sigurnim, ko u ruci, da će prodati kajmak.
- E, vidiš! Ama, koI'ki si se protegao, ne bi te insan ni poznao. Vallahi, ko da te je ko iz vode za uši teglio, tako si se razrastao!

Veseo i rumen, mladić se isprsio, a Abidaga nastavlja, siguran u se:

- A koliko sam ja puta ishodio gori, do tvog babe na mlijeko i kajmak, pa mi teferičili na onoj zeleni, aman jarabbi! Plaho li bijaše! Ama, prođe i taj vakat, ostari se, ko bi sad izduro gor' do vas na ovim nogama! A donio malko kajmaka, a? Nekađ je u vas bio baš nabas, onako sa šećerom, a po dva-tri prsta debeo, ne znam je I' sad takvi? Der, da vidim - pruža Abidaga svoj smrtonosni prst.

- Bujrum, br'te, oprobaj pa vidi. A da je kabil, ne's ga nać boljeg, vjeruj se - govori priprosto mladić, i ne sluteći zlo, a već smišlja kako će odmah kupiti soli pa tabanima vatru! Da prije mraka stigne kući.

- Oho - ho! Mastan! Hm... hm, ama ćim se ovo ćuje, oćiju ti! K'o safunom!

Zaprepasti se siromah "momćić" kad vidje koliko mu kajmaka ta "proca" odnese, ohladi se nešto u njemu:

- Ama... ne ćuje se ničim. To se tebi, morebit, samo ćini, đe si, zar, podosta uzeo pa te zatušilo. A lijep je, i jevtin.

- Pa, majka mu stara nisam ja nevješt, znam ja šta je kajmak. A ovo ašićare smrdi. Znaš ti to, nego kriješ. E, ne valja ti pos'o. I ja baš šćedah kupit! Da ne oprobah - bi se nasamario! E, ljudi božji, ljudi božji... - udaljuje se Abidaga koreći i istražujući kakvu žrtvu s voćem.

E, ama mu jednom i prisjelo! A evo kako. Namjerio se on, možda peti put, na jednog, onako - ko od brda odvaljenog, odozgo sa Šćita. Donio ćovjek mlado maslo, bijeli se ko dan, pa ga lijepo metnuo preda se i gleda. A bio nešto ljut - opština počela naplaćivati po dinar pljaccarine više, pa se seljak o sebi zabavio - a naš ćovo, bezbeli, i na lijevu usto pa - gotov belaj! Tako ti on sjedi, kad - Abidaga! Odmjerio maslo i sigurno se u sebi zarekao da će makar pet deka "smazati":

- Kako si, dobar insanu?

- Nikako! A tebi je svejedno, šta te briga!

Viđe Abidaga da je ćovo otresit, pa utanji ćlasom:

- A jel' ti dobro maslo?

- Dobro, ko dobro plati - otsjeca Šćitavljanin.

- Pošto je? - Pravi se Abidaga nevješt, a misli: "E, nećeš mi pobjeć'!"

- Dvadeset i ćetiri, ako si mušterija, a ako nisi - nipošto.

Abidaga, po navici, a na svoju nesreću, zamoći dva prsta pa zahvati, onako svojski, poduboko. Dok on to ućini, seljak diže sud s maslom i utrapu mu ga silom u šake:

- Na, nosi i vagaj. Kupio si!

- Ma, šta ti je, ćoće, ne znaš ni spada li mi se... hoću I' kupit'... a baš ti nešto nije bogzna...

- Šta nije. Zar ti opoganio noktima, pa nije? Ne's ti meni više vođe kopati po mom espapu, dosta si se đabe najeo mog sira i masla i kajmaka. Sad nosi i plaćaj. A kupićeš, vjera i bog, pa makar sve rig'o pare. Ne budeš prob'o ni naćim'o! - Razgoropadio se burazer a izdreljio oći, pa sijeće k'o noževima.

Siromah Abidaga premro živ, ukoćio se, a u džepu svega sedam dinara. Te tamo - te amo - te otimaj se - te govori, a ja! Burazer zavro, uhvatio ga za prsa pa trese ko osušenom granom, a Abidagi se ćini da će ga onako u džehenemu pozivati na odgovornost, pa ga živa nestalo. I morade, najzad, pozajmiti od komšije Munibega novac i, bogami, plati za maslo, ama i zadnju

paru. A brkajlija uzeo, prebrojao zavezao u maramu i, težak kao pećina, odgegao se širokim korakom, uvijek smrknut.

Tako naš Abidaga nagraisa. A nekako brzo poslije toga i leže, nešto ga zabolje. I kad prodoše dva pazara, ču se da je umro. Seljaci odahnuše: "Fala Bogu, skin'o nam se s vrata! A more bit je baš od onog golemog straha, što mu ga zadade Pugona, pogino. Ko zna..."

A građani tumačili.

- To je on, sjegurno, umro od žalosti što je propušč'o dva pazara a nije ništa, 'nako, džabice, oparmačio. Sjegurno...!

ZIJA DIZDAREVIĆ: U BOSANSKOJ KAFANI

Sjede ljudi.

Preko sasušenih usana, iz dubine sagorjelih pluća, kulja i vuče se dim. Ide tromo, slaže se, kolutovi se gomilaju na sredini kafane i ispunjavaju je sve do svoda. A ljudi sjede, nepokretni. Noge prekrštene, misli dosadno nejasne kao polubijeli dim što se povlači oko. Lica se ne razaznaju, čalme i fesovi na čas se čudno izduže, protegnu, dobiju fantastične izgleda u pokojem novom valu dima, neko se iskašlje, a za „odžakom“ zazveči džezva.

- Rasime, jednu i dva!

Do ešrefa je Suljaga. Razliše iz jedne džezve u dva fildžana pa srču. Čute. Do njih Ahmetaga. Dimi i ćuti. Pa Mašo, Mušan, Mešan, Ibro. Puše i ćute.

Klupe su poredane unaokolo. Sredina kafane, sva puna sivog, gustog i teškog dima, podsjeća na baru. Ponekad tek kogod uzdahne, val jurne u sredinu, ustalasa uspavane naslage dima, pa se postepeno sve smiri.

Suljaga ćuti. U Mešana na lijevom koljenu fildžan s kafom, a na desnom savija cigaretu „tančicu“. Čute ljudi naslonjeni na zidove.

Ćuti i dim.

Cigare i čibuci, lule, ispružene ruke što su zaboravljene stale u pokretu, sve je to zabodeno u mekan, bolesno-prljav vazduh, i miruje.

Poslije otegnute, plačne škripe vrata, ču se Muhamedbegov selam. Beg sjede na klupu. Vazduh topao pokrenu se.

- E, merhaba ti, beže!

- Merhaba!

- Merhaba!...

Lijeni pozdravi i otpozdravi. Jedan za drugim, po dužnosti, ljudi dovikuju merhaba, zatim ponovo tonu u duboko, besmisleno ćutanje.

Muholovka visi i klata se. Jedna uhvaćena muha dugo zuji.

Beskrajna dosada.

- Jah! ču se kao slučajno. I odmah bezbroj odjeka:

- Jah!

- Jah! Jah!...

A onda opet umiranje u ćutanju.

- Beže, rekoh li ja tebi merhaba?

- Reče, jakako, br'te Mašo.

Pola sata. Sat. Dva.

Zatim se Ibro prisjeća:

- Ama, viđe li ti, Mušane, onog Kuzbašinog? Kažu da je izbio.

- Viđoh, ja. Pa gologlav, ko vlaše. A njakav durbil - kako li - obješen u vratu.

- A što li će mu ono, jarabi?

I Mašo, kao da uopšte ne očekuje odgovor, sasvim ravnodušno začuti, pošto je pitanje bacio negdje u dim. Niko se ne trudi da progovori. Zujanje, dim i sporost.

Minut, dva, pet.

Džemil efendija će:

- Ma, ono se kreće durbin, a nosi se u planine. Kažu da se kroz njega vidi sa Matorca skakavac čak na Šćitu.

Govor se valja lijeno, dugo, riječi padaju teško kao od usta otkinute, glas je usamljen, čudno usamljen, kao da ostaje napušten, neshvaćen, ravnodušan svima.

- Pa mi kaziva jednom, baš čini mi se Edhem efendija - jok, slagaću, nije on... ama opet... ček... jest baš on, jest!... Edhem efendija mi je kazivao, kako je on na jedan - tu Džemal efendija potegnu duboko iz čibuka, uzdahne i izdahne, pa polako nastavi - kako je on gled'o s Matorca i vidio točno skakavca na Šćitu.

- Aaaaa! I baš vidio? Pa baš vidio?

- Aaaaa!

- Jes', baš vidio. I to, kaže, miče desnim brkom.

- Ih, pobogu brate, pa što li to?

Ćutanje.

- Haj' ti sad znaj, zašto on baš desnim brkom mrda?

- Iiii!... E, baš mu je čudo!

Ćutanje.

- Hikjmet božji, moj br'te!

Nevjerojatnosti u dimu dobivaju jednako dosadnu boju kao i ono „jah“. I najzad - sve je svejedno. Zapaljeni vrhovi cigareta svjetlucaju, kolutovi dima prepliću se i slažu, ljudi se ravnodušno čude, pa onda čute, poneko opet vikne bezrazložno „jah“, kafana se rastače u neshvatljivu miru, a negdje daleko napolju hukti fantastičan životni tempo.

Suljaga i Ešref se iskašljaše. Na dnu fildžana ostao je mutljag. Popili su „jednu u dvoje“.

I opet ćutanje. Opet mir. Opet dim.

Uvijek tako.

Vrijeme stoji...

DRAGI MOJ ZIJO,

znam da pišem pismo koje ne može stići svom adresantu, ali se tješim time da će ga pročitati bar onaj koji voli nas obojicu.

Kasna je noć i meni se ne spava. U ovo gluvo doba razgovara se samo s duhovima i uspomenama, a ja, evo, razmišljam o zlatnoj paučini i srebrnoj magli tvojih priča, i o strašnom kraju koji te je zadesio u logoru Jasenovac.

Pišem, dragi moj Zijo, a nisam siguran da i mene, jednom, ne čeka sličan kraj u ovome svijetu po kome još putuje kuga s kosom.

U svojim noćima s najviše mjesečine, ti si naslutio tu apokaliptičnu neman s kosom smrti i progovorio si o njoj kroz usta svoga junaka, Brke. Jednog dana ti si je i vidio, realnu, ovozemaljsku, ostvario se tvoj strašan san, tvoja mora.

Tih istih godina, ja sam, slučajem, izbjegao tvoju sudbinu, ali, evo, ima neko doba kako me, za mojim radnim stolom, osvoji crna slutnja: vidim neku noć, prohladnu, sa zvijezdama od leda, kroz koju me odvođe neznano kud. Ko su ti tamni dželati u ljudskom liku? Jesu li slični onima koji su tebe odveli? Ili braća onih pred kojima je otišao Goran? Zar to nisu tamne Kikićeve ubice?

Kako li smo nekada, zajedno, dječaćki, lirske zaneseni, tugovali nad pjesnikom Garsijom Lorkom i zamišljali ono praskozorje kad ga odvođe, bespovratno, pustim ulicama Granade.

Bio sam, skorih dana, i u Granadi, gledao sa brijega osunčan kamenit labirint njenih ulica i pitao se: na koju su ga stranu odveli? Opet si tada bio pored mene, sasvim blizu, i ne znam ko je od nas dvojice šaputao Lorkine riječi pune jeze:

„Crni su im konji, crne potkovice.“

Umnožavaju se po svijetu crni konji i crni konjanici, noćni i dnevni vampiri, a ja sjedim nad svojim rukopisima i pričam o jednoj bašti sljezove boje, o dobrim starcima i zanesenim dječacima. Gnjuram se u dim rata i nalazim surove bojovnike: golubijeg srca. Prije nego me odvedu, žurim da ispričam zlatnu bajku o ljudima. Njeno su mi sjeme posijali u srce još u djetinjstvu i ono bez prestanka niče, cvjeta i obnavlja se. Pržile su ga mnoge strahote kroz koje sam prolazio, ali korijen je ostajao, životvoran i neuništiv, i pod sunce ponovo isturao svoju nejačku zelenu klicu, svoj barjak. Rušio se na njega oklop tenkova, a štitio ga i sačuvao prijateljski povijen ljudski dlan.

Eto, o tome bih, Zijo, da šapućem i pišem svoju bajku.

Ti bi najbolje znao da ništa nisam izmislio i da se u ovome poslu ne može izmišljati, a pogotovu ne dobri ljudi i sveti bojovnici.

Na žalost, ni one druge nisam izmaštao, mrke ubice s ljudskim licima. O njima ne mogu i ne volim da pričam. Osjećam samo kako se umnožavaju i rote u ovome stiješnjenom svijetu, slutim ih po hladnoj jezi, koja im je prethodnica, i još malo, čini se, pa će zakucati na vrata.

Neka, Zijo . . . Svak se brani svojim oružjem, a još uvijek nije iskovana sablja koja može sjeći naše mjesečine, nasmijane zore i tužne sutone.

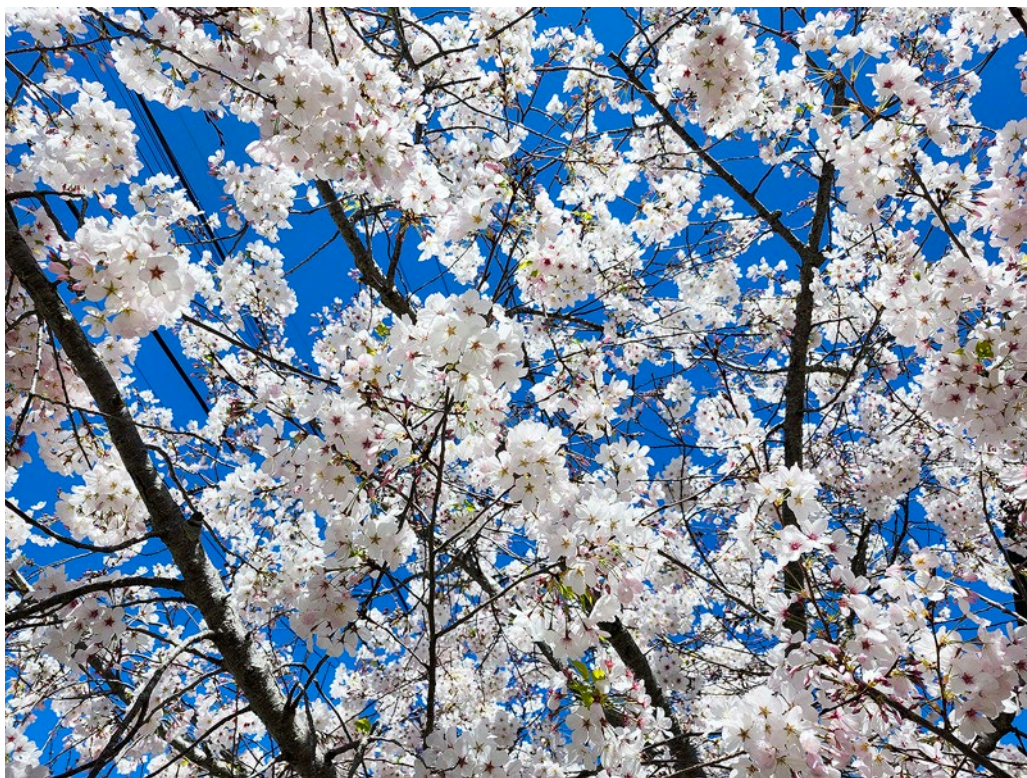
Zbogom, dragi moj. Možda je nekom smiješna moja starinska odora, pradjedovsko koplje i ubogo kljuse, koje ne obećava bogzna kakvu trku. Jah, šta ćeš . . .

Branko Ćopić

Zija Dizdarević (Naslovna stranica knjige KRITIČARI O ZIJI DIZDAREVIĆU, priredili Minka Memija i Aleksandar Ljiljak, „Svjetlost“, OOUR Izdavačka djelatnost, Sarajevo, 1978.)

BOŠNJAČKI GLAS

IMPRESSUM

BOŠNJAČKI GLAS Informativno glasilo Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske ISSN: 1846-3215 • Izdavač **Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske** • Za izdavača **Adis Keranović** • Glavni i odgovorni urednik **Bosiljko Domazet** • Zamjenici glavnog urednika **Sead Berberović, Mirela Čaušević** • Fotografije **Ognjen Karabegović, Nikola Šolić** • Dizajn **Damir Bralić i Andrija Mudnić** • Prijelom i Tisak **Grafomark d.o.o., Zagreb** • Naklada 600

Tiskano uz financijsku potporu iz Državnog proračuna RH posredovanjem Savjeta za nacionalne manjine. Tekstovi izražavaju stavove autora, a ne redakcije ili nakladnika. Misija časopisa je prenositi mišljenja i stavove o raznolikim problemima i zbivanjima te tako pridonijeti dijalogu. Svoje radove, tekstove i fotografije šaljite na mail **bosnjackiglas@gmail.com** Posjetite **www.bnzh.hr** i **FB Bosnjacki glas**.
